

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019-2020

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η παρούσα έκδοση είναι η πρώτη Ετήσια Έκθεση του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και αφορά το έτος 2019-2020.

Τη συγγραφή και τη γενική επιμέλεια της Ετήσιας Έκθεσης 2019-2020 ανέλαβε ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων κ. Κώστας Χαμπιαούρης και η Συντονίστρια του Γραφείου κα Αγγελική Ριαλά.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

Οι φωτογραφίες της Έκθεσης έχουν ληφθεί στο πλαίσιο των δράσεων του Επιτρόπου, από την κα Αγγελική Ριαλά. Φωτογραφίες έχουν ληφθεί, επίσης, από το φωτογραφικό αρχείο του ΓΤΠ.

Φωτογραφίες Troodos Pinus nigra road, Troodos - Fall with snow: Χρίστος Ζουμίδης

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Χριστάκη Κονναρή 17, 4730, Τριμίκλινη, Λεμεσός

ΤΗΛ.: 22776440, ΦΑΞ: 22776448

EMAIL: commissioner.dmc@presidency.gov.cy

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: <http://www.mountaincommissioner.gov.cy/>

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΑ (APP): «ΕΣΔΟΚ»

FACEBOOK: Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

TWITTER: Kostas Champsouris / @KChampsouris

INSTAGRAM: kostas_champsouris / Κώστας Χαμπιαούρης

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΓΤΠ 36/2021 - ηλεκτρονική έκδοση

ISSN: 2672-829X (online)

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Αλεξία Νησιφόρου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2019-2020

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χαιρετισμός Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων	5
Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων	6
Στρατηγικές και Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους	7
A. Στρατηγικές Οριζόντιες Παρεμβάσεις	9
Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 1: Πλαίσιο και Αρχές Ορεινής Πολιτικής	9
Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 2: Χωρικός Σχεδιασμός και Αναπλάσεις	10
Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 3: Πολιτική προσέλευσης και υποδοχής νέου πληθυσμού	12
Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 6: Πλαίσιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης Τροόδους και Εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ	12
B. Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις	15
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 1: Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας	16
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 2: Μεταποίηση στην ορεινή οικονομία	16
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 3: Νέο Πρότυπο Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος Τροόδους	19
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 4: Επιχειρηματικότητα και Διά Βίου Μάθηση	21
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 5: Εκπαίδευση	
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 6: Φυσικό Περιβάλλον	25
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 8: Πολιτισμός: Σχέδιο «Αξίες Τροόδους»	25
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 9: Υγεία	28
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 10: Υποδομές Συνδεσιμότητας και Προσβασιμότητας: οδικό δίκτυο και επικοινωνίες	29
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 11: Διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων (λυμάτων)	29
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 12: Ενέργεια: «Ενεργειακή Στρατηγική-Τρόδος 2030»	31
Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 14: Αστυνομία Κύπρου και Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου	31
Άλλες Δράσεις	35
Συναντήσεις, συσκέψεις και επαφές με Υπουργούς, Υφυπουργούς, Επιτρόπους, αξιωματούχους και άλλους φορείς	35
Επισκέψεις Επιτρόπου σε ορεινές κοινότητες	36
Επισκέψεις σε ορεινές κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς και Βουλευτές	37
Περιφερειακές συσκέψεις με κοινοτάρχες Τροόδους	39
Περιφερειακές συσκέψεις στις ορεινές κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς, Επιτρόπους και Βουλευτές	40
Εκδηλώσεις	42
Μνημόσυνα – Αποκαλυπτήρια	44
Συνέδρια – Ημερίδες	45
Κοινωνική Προσφορά	47

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Με τιμή ιδιαίτερα η απόφαση του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη να με διορίσει Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων. Έχοντας πλήρη επίγνωση της ευθύνης και των καθηκόντων που ανέλαβα, σας διαβεβαιώνω ότι θα καταβάλω το άπαν των δυνάμεών μου για να ανταποκριθώ με επιτυχία και επάρκεια σε αυτά. Θα εργαστώ με ζήλο και αποφασιστικότητα για την αναγέννηση της ορεινής Κύπρου, έχοντας ως παρακαταθήκη το παραχθέν έργο από τον προκάτοχό μου κ. Γιαννάκη Παπαδούρη.

Η Κυβέρνηση, για πρώτη φορά από εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας, υιοθέτησε ολοκληρωμένη πολιτική για την ανάπτυξη των ορεινών κοινοτήτων, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιούλιο 2019, προσδίδοντας μια νέα δυναμική στις ορεινές περιοχές για βιώσιμη ανάπτυξη.

Πέραν, όμως, των ενεργειών και της αποφασιστικότητας της Κυβέρνησης, είναι απαραίτητη η συνέργεια και η δραστηριοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, των τοπικών παραγωγικών, αναπτυξιακών, επαγγελματικών και αυτοδιοικητικών παραγόντων και γενικότερα όλων των αρμόδιων φορέων, προκειμένου σε σύντομο χρονικό διάστημα να έχουμε απτά αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, καλώ όλους, σε κλίμα συναίνεσης και συνεργασίας, να πορευθούμε μαζί για την επίτευξη του κοινού στόχου και οράματος.

Δρ Κώστας Χαμπιαούρης

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Ο Επίτροπος, για την εκτέλεση των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί με βάση την Πράξη διορισμού του, υποστηρίζεται διοικητικά, γραμματειακά και λειτουργικά από το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων.

Την ευθύνη της πλήρους στελέχωσης και εξοπλισμού του Γραφείου του Επιτρόπου αναλαμβάνει η Προεδρία. Παράλληλα, η Προεδρία μεριμνά για τη διάθεση, μέσω του εκάστοτε εν ισχύ περί Προϋπολογισμού Νόμου, κονδυλίων δημόσιων πόρων για τις ανάγκες του Γραφείου του, περιλαμβανομένης της αγοράς υπηρεσιών, οι οποίες θα διενεργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμου.

Η σημαντικότερη συνεισφορά του Γραφείου του Επιτρόπου είναι ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των Στρατηγικών και Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ) Τροόδους, ώστε οι ορεινές κοινότητες να συγκροτηθούν σε ενιαία αναπτυξιακή οντότητα και να αναδειχθούν σε ελκυστικό τόπο διαβίωσης, με διακριτή τοπική οικονομία υψηλής αξίας, βασισμένη στην κληρονομιά τους και σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της ΕΣΑΟΚ, το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων μεταφέρθηκε από τη Λευκωσία στην περιοχή του Τροόδους. Συγκεκριμένα, από τον Μάρτιο 2020, η έδρα του Γραφείου βρίσκεται στην Τριμίκληνη. Διατηρεί, επίσης, παράρτημα στη Λευκωσία. Στελεχώνεται με δύο Βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς, έναν Δασικό Λειτουργό, μία Ανώτερη Λειτουργό Αναδασμού, τρεις εκπαιδευτικούς εκ των οποίων η μία είναι με μερική απόσπαση (τρεις ημέρες την εβδομάδα) και δύο συνεργάτες.

Το Γραφείο δημιούργησε και μεριμνά για τη λειτουργία ιστοσελίδας, εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα και άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram), με σκοπό την προβολή της κυβερνητικής πολιτικής, των σχεδίων δράσης και των επιμέρους σχεδιασμών που προωθούνται. Παράλληλα, μερίμνησε ώστε η ιστοσελίδα να λειτουργεί ως πλατφόρμα αμφίδρομης επικοινωνίας και μετάδοσης της πληροφορίας της γνώσης.

Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ)

Η Κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη αναγνωρίζοντας, αφενός τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ορεινές κοινότητες και το συνεπαγόμενο υψηλό κόστος της εγκατάλειψής τους, και αφετέρου τις δυνατότητες, τη δυναμική και τις προοπτικές τους, αποφάσισε την υιοθέτηση και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής για την ανάπτυξη της ορεινής Κύπρου.

Τον Ιούλιο 2019, το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθέτησε την Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους (ΕΣΑΟΚ), η οποία περιλαμβάνει πέραν των 250 δράσεων, με χρονικό όριο υλοποίησης έως και το τέλος του 2030, και λεπτομερές σχέδιο δράσης με συγκεκριμένα έργα, ιεραρχημένα και κοστολογημένα, για τις ορεινές κοινότητες της κεντρικής οροσειράς Τροόδους (επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού). Σύντομα θα προωθηθεί η επέκτασή της για να καλύψει και τις ορεινές περιοχές Λάρνακας και Πάφου.

Η εκπόνηση της ΕΣΑΟΚ ανατέθηκε από το Ίδρυμα Γιαννάκη Παπαδούρη στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και ήταν το αποτέλεσμα της δουλειάς μίας πολυπληθούς διεπιστημονικής ομάδας – Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Université Clermont-Auvergne – η οποία συνεργάστηκε με τις Τεχνικές Επιτροπές που καθορίστηκαν από τα Υπουργεία, καθώς επίσης και με αυτοδιοικητικούς, παραγωγικούς, κοινωνικούς και κλαδικούς φορείς.

Σχεδιάστηκε βασισμένη σε ευρωπαϊκά αναπτυξιακά πρότυπα, υιοθετώντας τις αρχές της βιώσιμης εδαφικής ανάπτυξης και εναρμονίζοντας τις τρεις μεγάλες διαστάσεις της ανθρώπινης δράσης: οικονομία/παραγωγή, πλαίσιο ζωής/κοινωνία, φύση/περιβάλλον.

Η βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών κοινοτήτων, σύμφωνα με την ΕΣΑΟΚ, στηρίζεται στην εναρμόνιση τριών μεγάλων διαστάσεων της ανθρώπινης δράσης (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία) και συμβάλλει στην εγκαθίδρυση μιας βιώσιμης σχέσης μεταξύ της διαχείρισης και αναπαραγωγής της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, της ποιότητας του πλαισίου διαβίωσης και της ενίσχυσης των εισοδημάτων και της οικονομικής ελκυστικότητας της περιοχής.

Είναι σαφές ότι η προσέγγιση της ΕΣΑΟΚ είναι ολιστική και αποτελείται από Στρατηγικές και Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν 250 δράσεις, μέτρα, έργα και πολιτικές που ανταποκρίνονται στο τρίπτυχο Οικονομία/Παραγωγή, Πλαίσιο Ζωής/Κοινωνία, Φύση/Περιβάλλον.

Οι προτεινόμενες δράσεις έχουν ομαδοποιηθεί και κατανεμηθεί σε περιόδους υλοποίησης έως το 2030, έτσι που να διασφαλίζεται ότι οι όποιες πολιτικές, δράσεις και ενέργειες θα είναι αλληλοσυμπληρούμενες και παραγωγικές, αποδίδοντας στην τοπική κοινωνία και οικονομία τα αναμενόμενα οφέλη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΡΟΟΔΟΥΣ

Το πλαίσιο εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ αποτελείται από ένα σύνολο Παρεμβάσεων, οι οποίες ορίζουν τη συμβολή και τον ρόλο της Κυπριακής Δημοκρατίας στην εφαρμογή της.

Οι Παρεμβάσεις αυτές δομούνται σε δύο επίπεδα:

A. Στρατηγικές Οριζόντιες Παρεμβάσεις: Αφορούν στην Κυβέρνηση και τη Δημόσια Διοίκηση.

B. Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις: Προτείνουν δράσεις οι οποίες αφορούν όλους τους τομείς (παραγωγής, κοινωνίας, πολιτισμού και περιβάλλοντος) που διαρθρώνουν και οργανώνουν τον χώρο της περιοχής. Οι εν λόγω δράσεις διασυνδέονται και με άλλες συναφείς ή και συμπληρωματικές δράσεις και πολιτικές διατομεακές ή/και οριζόντιες στο πλαίσιο της ΕΣΑΟΚ, συμπεριλαμβανομένων των θεσμικών διευθετήσεων στις οποίες πρέπει να προβεί το κράτος.

A.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Οι Στρατηγικές Οριζόντιες Παρεμβάσεις συνιστούν παρεμβάσεις θεσμικού και οργανωτικού κυρίως χαρακτήρα και η υλοποίησή τους αποτελεί βασική προϋπόθεση για την αποδοτική εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων και δράσεων της ΕΣΑΟΚ.

Επί της ουσίας, καθορίζουν το πλαίσιο της ορεινής πολιτικής, καλύπτουν νευραλγικούς και στρατηγικούς τομείς, προωθούν διατομεακές και οριζόντιες πολιτικές και συμβάλλουν στη διαμόρφωση ενός προσαρμοσμένου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των απαραίτητων δομών διακυβέρνησης για τον συντονισμό της ΕΣΑΟΚ.

Οι Στρατηγικές Οριζόντιες Παρεμβάσεις είναι οι εξής:

- Πλαίσιο και αρχές ορεινής πολιτικής
- Χωρικός σχεδιασμός και αναπλάσεις
- Πολιτική προσέλευσης και υποδοχής νέου πληθυσμού
- Νέες δομές διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος και εθνικής σημασίας φυσικών πόρων
- Συμπλέγματα της αυτοδιοίκησης στο Τρόδος
- Πλαίσιο πολυεπίπεδης διακυβέρνησης περιοχής Τροόδους και εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ.

Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 1: Πλαίσιο και Αρχές Ορεινής Πολιτικής

Λαμβάνοντας υπόψη την απουσία ορεινής πολιτικής, την ύπαρξη τομεακών πολιτικών λιγότερο ή περισσότερο προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των ορεινών περιοχών, την ανάγκη ολοκληρωμένης αντιμετώπισης της διαχείρισης και της ανάπτυξης του βουνού και τη διεθνή και ευρωπαϊκή εμπειρία, η ΕΣΑΟΚ θέτει, μεταξύ άλλων, ως εθνικό αναπτυξιακό στόχο την υιοθέτηση από την Κυπριακή Δημοκρατία της Αρχής της Ορεινότητας ως ενός πλαισίου που:

- θεμελιώνει τη σύμβαση εθνικής και εδαφικής αλληλεγγύης μεταξύ Τροόδους-Κράτους,
- διέπει τις τομεακές και οριζόντιες πολιτικές για τις ορεινές κοινότητες και
- καθορίζει τη διαμόρφωση μιας ορεινής πολιτικής, το κύριο συστατικό της οποίας είναι ο τομεακός και εδαφικός συντονισμός των επιμέρους πολιτικών.

Η δομή και το περιεχόμενο της Στρατηγικής Παρέμβασης 1 «Πλαίσιο και Αρχές Ορεινής Πολιτικής», όσον αφορά στον βραχυπρόθεσμο προγραμματισμό, είναι οργανωμένη στο Υπομέτρο ΣΠ1.1.: Αρχή Ορεινότητας και Χώρος Αναφοράς της πολιτικής ορεινών περιοχών, με τις ακόλουθες **βραχυπρόθεσμες δράσεις**:

- **Δράση ΣΠ1.1.1.:** Περί θεσπίσεως της αρχής της ορεινότητας και της πολιτικής ορεινών περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας
- **Δράση ΣΠ1.1.3.:** Επέκταση της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης των Ορεινών Κοινοτήτων για να περιληφθούν και οι ορεινές κοινότητες των επαρχιών Πάφου, Λάρνακας και οι λοιπές της επαρχίας Λεμεσού, στα όρια της Εθνικής Ορεινής Περιοχής.

Υπομέτρο ΣΠ1.1.: Αρχή ορεινότητας και χώρος αναφοράς της πολιτικής ορεινών περιοχών

ΣΠ1.1.1.: Περί θεσπίσεως της αρχής της ορεινότητας και της πολιτικής ορεινών περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας:

Ετοιμασία και υποβολή προς ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου που απαιτείται για τον ορισμό των ορεινών περιοχών, την οριζόντια και ολοκληρωμένη διαχείρισή τους και την εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ της ανάπτυξης και της προστασίας του βουνού.

Η δράση αφορά στην ολοκλήρωση του πλαισίου αρχών και γενικών στόχων της ορεινής πολιτικής και ένταξή τους στο νομικό πλαίσιο της Κυπριακής Δημοκρατίας, υιοθετώντας με αυτόν τον τρόπο την αρχή της ορεινότητας. Ουσιαστικά συντάσσεται και προωθείται προς ψήφιση στη Βουλή το νομοσχέδιο υιοθέτησης της αρχής της ορεινότητας από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Προς τούτο, το Υπουργικό Συμβούλιο, τον Μάιο 2020, ενέκρινε τη σύσταση Τεχνοκρατικής Επιτροπής, με σκοπό τη νομοπαρασκευαστική επεξεργασία του νέου νομοσχεδίου. Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, της Επιτροπής προεδρεύει η Επίτροπος Νομοθεσίας, με μέλη τον Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και τρεις εκπροσώπους από το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και το Υφυπουργείο Τουρισμού. Η Επιτροπή ξεκίνησε τις εργασίες της και οι εμπλεκόμενοι έχουν αρχίσει να καταθέτουν τις απόψεις τους που θα οδηγήσουν την Επίτροπο Νομοθεσίας στη σύνταξη του νομοσχεδίου.

ΣΠ1.1.3.: Επέκταση της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης των Ορεινών Κοινοτήτων για να περιληφθούν και οι ορεινές κοινότητες των επαρχιών Πάφου, Λάρνακας και οι λοιπές της επαρχίας Λεμεσού, στα όρια της Εθνικής Ορεινής Περιοχής:

Εκπόνηση Διάγνωσης και Επιχειρησιακού Προγράμματος για τις υπόλοιπες ορεινές κοινότητες, οι οποίες θα ενσωματωθούν στις πρόνοιες και στο πλαίσιο των δράσεων της ΕΣΑΟΚ. Οι κοινότητες αυτές είναι οι ορεινές κοινότητες των επαρχιών Πάφου, Λάρνακας και οι λοιπές της επαρχίας Λεμεσού.

Έχει ληφθεί πρόνοια στον προϋπολογισμό του 2021 για εκπόνηση της σχετικής μελέτης, και αναμένεται η έγκριση του προϋπολογισμού από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, ώστε να ξεκινήσει η υλοποίηση της δράσης.

Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 2: Χωρικός Σχεδιασμός και Αναπλάσεις

Η δομή και το περιεχόμενο της Στρατηγικής Παρέμβασης 2 «Χωρικός Σχεδιασμός και Αναπλάσεις» είναι οργανωμένα στα ακόλουθα Υπομέτρα και βραχυπρόθεσμες δράσεις:

- **Υπομέτρο ΣΠ2.1.:** Νέο Πλαίσιο Χωρικής-Χωροταξικής Οργάνωσης:
 - **Δράση ΣΠ.2.1.1.:** Εκπόνηση και έγκριση Δήλωσης Πολιτικής Τροόδους

Η εν λόγω δράση θα πρέπει να συνοδεύεται από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους.

- **Υπομέτρο ΣΠ.2.2.:** Διαχείριση οικιστικού αποθέματος και παρεμβάσεις ανάπλασης:
 - **Δράση ΣΠ.2.2.1.:** Εκπόνηση μελέτης καταγραφής κενών οικοδομών και χρήσης τους στους οικισμούς του Τροόδους (ταυτότητα κτηρίων).

Υπομέτρο ΣΠ2.1.: Νέο Πλαίσιο Χωρικής-Χωροταξικής Οργάνωσης

ΣΠ2.1.1.: Δήλωση Πολιτικής Τροόδους:

Εκπόνηση και έγκριση νέας Δήλωσης Πολιτικής Τροόδους (ΔΠΤ), η οποία αποτελεί το επιτελικό χωροταξικό σχέδιο που θα δίνει κατευθύνσεις στα υποκείμενα σχέδια και κυρίως το Τοπικό Χωροταξικό Σχέδιο και Πρόγραμμα Δράσης Εξειδίκευσης της ΕΣΑΟΚ.

Οι βασικοί στόχοι της ΔΠΤ συνοψίζονται:

- στην αρμονική συμβίωση ανθρώπου και φύσης στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης,
- στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης και προσέλκυσης επιθυμητών δραστηριοτήτων,
- στη συμβολή στην προστασία των φυσικών και πολιτιστικών πόρων του Τροόδους,
- στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων του μοντέλου ανάπτυξης του παρελθόντος, και
- στο υποστηρικτικό και θεσμικό εργαλείο για την αποτελεσματική εφαρμογή της ΕΣΑΟΚ.

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, σε συνεργασία με το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, προχώρησε στην ετοιμασία πλαισίου ως προς τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί για την εκπόνηση του υπό αναφορά γραπτού κειμένου της ΔΠΤ. Η σχετική διαδικασία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 27 Αυγούστου 2020 και οι εργασίες έχουν ήδη ξεκινήσει. Όσον αφορά το πλαίσιο, διαλαμβάνει χρονολογικά τα ακόλουθα:

- τις διαβουλεύσεις για το κείμενο ΔΠΤ,
- τον καταρτισμό κειμένου ΔΠΤ,
- τις εργασίες και τη σύσταση Κεντρικής Συμβουλευτικής Επιτροπής,
- την ενημέρωση και την καταρχήν έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών,
- τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΜΠΕ), και
- τη δημοσίευση του κειμένου ΔΠΤ.

Η Δήλωση Πολιτικής Τροόδους θα πρέπει να συνοδεύεται από τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ):

Εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για την Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ) Τροόδους.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμου [Ν.102(Ι)/2005] πρέπει να εκπονηθεί ΣΜΠΕ για την ΕΣΑΟΚ στο σύνολό της. Διενεργήθηκε διαγωνισμός, και στις 14 Σεπτεμβρίου 2020 υπογράφηκε Σύμβαση για την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ΕΣΑΟΚ Τροόδους, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 12 μήνες.

Υπομέτρο ΣΠ2.2.: Διαχείριση οικιστικού αποθέματος και παρεμβάσεις ανάπλασης

ΣΠ.2.2.1.: Εκπόνηση μελέτης καταγραφής κενών οικοδομών και χρήσης τους στους οικισμούς του Τροόδους (ταυτότητα κτηρίων):

ΣΠ.2.2.1.α: Λειτουργοί του Γραφείου προχώρησαν στην υλοποίηση μέρους της εν θέματι δράσης. Συγκεκριμένα, επικοινωνήσαν με όλες τις τοπικές Αρχές για τη συλλογή των κάτωθι στοιχείων:

- Καταγραφή των επικίνδυνων οικοδομών
- Εντοπισμός των κενών/αναξιοποίητων οικοδομών
- Αξιολόγηση της κατάστασης στην οποία βρίσκεται η οικοδομή
- Καταγραφή της σημερινής και της πρότερης χρήσης
- Ιδιοκτησιακό καθεστώς
- Έτος ανέγερσης και λοιπά στοιχεία

ΣΠ.2.2.1.β: Στο πλαίσιο της δράσης για επανάχρηση του κτηριακού αποθέματος, δηλαδή για αξιολόγηση και αξιοποίηση των υφιστάμενων κτηρίων για κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν, υπογράφηκε, στις 14 Δεκεμβρίου 2020, Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Κοινοτικού Συμβουλίου της Λόφου και των Οργανωμένων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης Λευκωσίας για αξιοποίηση συγκεκριμένου χώρου στη Λόφου με στόχο τη δημιουργία μαθητικών κατασκηνώσεων.

Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 3: Πολιτική προσέλκυσης και υποδοχής νέου πληθυσμού

Η δομή και το περιεχόμενο της Στρατηγικής Παρέμβασης 3 «Πολιτική προσέλκυσης και υποδοχής νέου πληθυσμού», όσον αφορά τον βραχυπρόθεσμο προγραμματισμό, είναι οργανωμένη στο Υπομέτρο ΣΠ3.1.: Πολιτική προσέλκυσης και υποδοχής νέου πληθυσμού, με τις δράσεις:

- **Δράση ΣΠ3.1.2.:** Σύσταση κέντρου υποδοχής πληθυσμού για τη λειτουργία της δομής υποδοχής και εγκατάστασης νέου πληθυσμού στο Τρόοδο.
- **Δράση ΣΠ3.1.3.:** Νέα ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική για τις ορεινές κοινότητες.

Υπομέτρο ΣΠ.3.1.: Πολιτική προσέλκυσης και υποδοχής νέου πληθυσμού

ΣΠ3.1.2.: Σύσταση κέντρου υποδοχής πληθυσμού για τη λειτουργία της δομής υποδοχής και εγκατάστασης νέου πληθυσμού στο Τρόοδο:

Το Κέντρο θα είναι υπεύθυνο για την επαφή με τους/τις υποψήφιους/ες προς εγκατάσταση και τη συνδιαμόρφωση ενός σχεδίου δραστηριοποίησης στην περιοχή.

Σε πρώτη φάση, το Γραφείο του Επιτρόπου λειτουργεί και ως κέντρο υποδοχής πληθυσμού. Αναπτύσσει δράσεις προσέλκυσης νέων ανθρώπων που επιζητούν να εγκατασταθούν στο Τρόοδο, παρέχει πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης, τις υπηρεσίες, τις θέσεις εργασίας, τις δυνατότητες επαγγελματικής δραστηριοποίησής τους, τα κίνητρα για λειτουργία εμπορικών και τουριστικών επιχειρήσεων, τη στεγαστική πολιτική, τη γεωργικοκτηνοτροφία κ.ά. Αποτελεί, επίσης, τον σύνδεσμο των κατοίκων της περιοχής με τα διάφορα κυβερνητικά Τμήματα, ώστε να εξυπηρετούνται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΣΠ3.1.3.: Νέα ολοκληρωμένη στεγαστική πολιτική για τις ορεινές κοινότητες:

Ο ορεινός και υπαιθριακός χαρακτήρας του Τροόδους απαιτεί μια πιο εστιασμένη στις συνθήκες της περιοχής πολιτική στέγασης, για την προσέλκυση και συγκράτηση πληθυσμού και κυρίως νέων απόρων και ζευγαριών.

Το Υπουργείο Εσωτερικών παρουσίασε, στις 16 Νοεμβρίου 2020, το Αναθεωρημένο Στεγαστικό Σχέδιο Αναζωογόνησης Ορεινών, Ακρικών και Μειονεκτικών Περιοχών και τα βελτιωμένα πολεοδομικά κίνητρα Στέγασης και Προσιτής κατοικίας.

Το εν λόγω Σχέδιο, το οποίο είναι βελτιωμένο με σημαντικά νέα κριτήρια, ανταποκρίνεται σε μέρος της εν θέματι δράσης. Επιπλέον, σημαντικό είναι το γεγονός ότι στο Σχέδιο, μετά από διαβούλευση με το Υπουργείο Εσωτερικών, έχουν ενταχθεί όλες οι ορεινές κοινότητες της ΕΣΑΟΚ, κάτι που δεν ίσχυε στο προηγούμενο.

Στρατηγική Παρέμβαση (ΣΠ) 6: Πλαίσιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης Τροόδους και Εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ

Η δομή και το περιεχόμενο της Στρατηγικής Παρέμβασης 6 «Πλαίσιο Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης Τροόδους και Εφαρμογής της ΕΣΑΟΚ» είναι οργανωμένα στα ακόλουθα Υπομέτρα και βραχυπρόθεσμες δράσεις:

- **Υπομέτρο ΣΠ6.1.:** Σύσταση δομών με αρμοδιότητα τον συντονισμό και την εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Πολιτικής Ανάπτυξης για την Ορεινή Κύπρο και την εκπόνηση και εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων:
 - **Δράση ΣΠ6.1.1.:** Σύσταση Επιτροπής Υπουργών με αρμοδιότητα τον συντονισμό και την εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Πολιτικής Ανάπτυξης για την Ορεινή Κύπρο.
 - **Δράση ΣΠ6.1.3.:** Σύσταση Τεχνικών Επιτροπών σε επίπεδο Υπουργείων.
 - **Δράση ΣΠ6.1.4.:** Θεσμοθέτηση Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων.
- **Υπομέτρο ΣΠ6.2.:** Λειτουργία Οριζόντιου Κυβερνητικού Μηχανισμού Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εφαρμογής Πολιτικής Ανάπτυξης για την Ορεινή Κύπρο:
 - **Δράση ΣΠ6.2.1.:** Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων
- **Υπομέτρο ΣΠ6.3.:** Ενίσχυση, αναβάθμιση και δημιουργία νέων κυβερνητικών δομών για την υποστήριξη των παρεμβάσεων της ΕΣΑΟΚ:
 - **Δράση ΣΠ6.3.2.:** Ενίσχυση του Επαρχιακού Γραφείου Τουρισμού στις Πλάτρες (Κέντρο Πληροφόρησης) με τη λειτουργία Γραφείου Επιθεωρητών.
 - **Δράση ΣΠ6.3.3.:** Αναβάθμιση του ρόλου και ενίσχυση της λειτουργίας της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Τροόδους (ΕΤΑΠ).
 - **Δράση ΣΠ6.3.4.:** Σύσταση Ιδρύματος Πολιτισμού Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους.

Υπομέτρο ΣΠ6.1.: Σύσταση Δομών με αρμοδιότητα τον συντονισμό και την εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Πολιτικής Ανάπτυξης για την ορεινή Κύπρο και την εκπόνηση και εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

ΣΠ6.1.1.: Σύσταση Επιτροπής Υπουργών:

Η εν λόγω Επιτροπή θα έχει αρμοδιότητα τον συντονισμό και την εφαρμογή της Ολοκληρωμένης Πολιτικής Ανάπτυξης για την ορεινή Κύπρο.

Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου 84.854/24.4.2018, έχει συσταθεί η Επιτροπή Υπουργών η οποία συνεργάζεται με τον Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων για την υλοποίηση της ΕΣΑΟΚ.

ΣΠ6.1.3.: Σύσταση Τεχνικών Επιτροπών σε επίπεδο Υπουργείων:

Με τις εν λόγω Επιτροπές θα γίνεται διαβούλευση για τον καθορισμό των σχεδίων δράσης για την εφαρμογή και υλοποίηση της ΕΣΑΟΚ Τροόδους σε πρώτο στάδιο και των λοιπών ορεινών περιοχών σε ευχύτερο χρόνο.

Σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου 84.854/24.4.2018, έχουν συσταθεί Τεχνικές Επιτροπές από όλα τα Υπουργεία, οι οποίες συνεργάζονται με το Γραφείο του Επιτρόπου για την υλοποίηση της ΕΣΑΟΚ.

ΣΠ6.1.4.: Θεσμοθέτηση Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων:

Πρώτος Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων ήταν ο κ. Γιαννάκης Παπαδούρης, ο οποίος διορίστηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με την Πράξη Αριθμός 745/2018.

Στις 4 Δεκεμβρίου 2019, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, με την Πράξη Αριθμός 765/2019, διόρισε ως νέο Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων τον κ. Κώστα Χαμπιαούρη.

Υπομέτρο ΣΠ6.2.: Λειτουργία οριζόντιου κυβερνητικού μηχανισμού συντονισμού και παρακολούθησης της εφαρμογής Πολιτικής Ανάπτυξης για την ορεινή Κύπρο

ΣΠ6.2.1.: Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων:

Οργάνωση τμημάτων και στελέχωση με κατάλληλο και επαρκές προσωπικό για την εκτέλεση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στον Επίτροπο Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων με βάση την Πράξη Διορισμού του.

Ο Επίτροπος υποστηρίζεται διοικητικά, γραμματειακά και λειτουργικά από το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, το οποίο στελεχώνεται με δύο Βοηθούς Γραμματειακούς Λειτουργούς, έναν Δασικό Λειτουργό (τρεις ημέρες την εβδομάδα), μία Ανώτερη Λειτουργό Αναδασμού, τρεις εκπαιδευτικούς εκ των οποίων η μία είναι με μερική απόσπαση (τρεις ημέρες την εβδομάδα) και δύο συνεργάτες.

Στο πλαίσιο της ΕΣΑΟΚ, το Γραφείο του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων μεταφέρθηκε από τη Λευκωσία στην περιοχή του Τροόδους. Συγκεκριμένα, από τον Μάρτιο 2020, η έδρα του Γραφείου βρίσκεται στην Τριμίκλινη. Διατηρεί, επίσης, παράρτημα στη Λευκωσία.

Το Γραφείο του Επιτρόπου δημιούργησε και μεριμνά για τη λειτουργία ιστοσελίδας, εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα και άλλων μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, Instagram) με σκοπό την προβολή της κυβερνητικής πολιτικής, των σχεδίων δράσης και των επιμέρους σχεδιασμών που προωθούνται. Παράλληλα, μερίμνησε ώστε η ιστοσελίδα να λειτουργεί ως πλατφόρμα αμφίδρομης επικοινωνίας και μετάδοσης της πληροφορίας της γνώσης.

Υπομέτρο ΣΠ6.3.: Ενίσχυση, αναβάθμιση και δημιουργία νέων κυβερνητικών δομών για την υποστήριξη των παρεμβάσεων της ΕΣΑΟΚ

ΣΠ6.3.2.: Ενίσχυση του Επαρχιακού Γραφείου Τουρισμού στις Πλάτρες (Κέντρο Πληροφόρησης) με τη λειτουργία Γραφείου Επιθεωρητών:

Υλοποιείται από το Υφυπουργείο Τουρισμού (βλ. Δράση 3.3.1. της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 3: Νέο Πρότυπο Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος Τροόδους).

ΣΠ6.3.3.: Αναβάθμιση του ρόλου και ενίσχυση της λειτουργίας της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Τροόδους (ΕΤΑΠ):

Υλοποιείται από το Υφυπουργείο Τουρισμού (βλ. Δράση 3.3.2. της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 3: Νέο Πρότυπο Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος Τροόδους).

ΣΠ6.3.4.: Σύσταση Ιδρύματος Πολιτισμού Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους:

Υλοποιείται από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (βλ. Δράση 8.1.1. της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 8: Πολιτισμός: Σχέδιο «Αξίες Τροόδους»).

B.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Περιγράφουν τομεακές και διατομεακές πολιτικές σε επίπεδο Τροόδους, ενσωματώνοντας δράσεις οι οποίες αφορούν όλους τους τομείς (παραγωγής, κοινωνίας, πολιτισμού και περιβάλλοντος) και αποβλέπουν σε κοινό αποτέλεσμα, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην προώθηση του στόχου της ΕΣΑΟΚ για τον κάθε τομέα.

Οι στόχοι της ΕΣΑΟΚ προωθούνται με τις ακόλουθες 14 ολοκληρωμένες τομεακές/διατομεακές παρεμβάσεις:

- Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας
- Μεταποίηση στην ορεινή οικονομία
- Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τροόδους
- Επιχειρηματικότητα και διά βίου μάθηση
- Εκπαίδευση
- Φυσικό περιβάλλον
- Υδάτινοι πόροι
- Πολιτισμός: Σχέδιο «Αξίες Τροόδους»
- Υγεία
- Υποδομές συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας: Οδικό δίκτυο και επικοινωνίες
- Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (λυμάτων)
- Ενέργεια: «Ενεργειακή Στρατηγική - Τρόδος 2030»
- Άσκηση, υγεία και ποιότητα ζωής - Σχέδιο «ΑΤΛΑΣ» Αναπτυξιακό Τρισυπόστατο Κέντρο Λειτουργικής Αξιολόγησης της Σωματικής Δραστηριότητας
- Αστυνομία Κύπρου και Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 1: Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας

Υπομέτρο 1.1.: Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων

Δράση 1.1.1.: Δημιουργία ταυτότητας και ανάδειξη της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων:

Εντοπισμός, τεκμηρίωση και ανάδειξη της ταυτότητας και της ποιότητας των τροσδιτικών γεωργικών προϊόντων. Δηλαδή, των ιδιαίτερων ποιοτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των τοπικών ποικιλιών φυλών και γεωργικών προϊόντων.

Το πρώτο μέρος της δράσης είναι στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης. Συγκεκριμένα, στις 23 Σεπτεμβρίου 2020 υπογράφηκε Σύμβαση με εμπειρογνώμονα, ο οποίος αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τέλος του 2020.

Δράση 1.1.2.: Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης):

Μέρος της δράσης είναι στο τελικό στάδιο υλοποίησής της και θα παραδοθεί από τον μελετητή τέλος του 2020, στο πλαίσιο της Δράσης 1.1.1.

Δράση 1.1.4.: Πολυλειτουργικό - επισκέψιμο αγρόκτημα: Αναγνώριση και διαμόρφωση προδιαγραφών:

Προσδιορισμός ειδικών όρων και προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας πολυλειτουργικών - επισκέψιμων αγροκτημάτων.

Η δράση είναι στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσής της και υλοποιείται σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού. Συγκεκριμένα, στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 η Προεδρία (για το Γραφείο του Επιτρόπου) υπέγραψε Σύμβαση με εμπειρογνώμονα, ο οποίος αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τέλος του 2020.

Υπομέτρο 1.2.: Αναδιοργάνωση δομών υποστήριξης της εδαφικής γεωργίας του Τροόδους

Δράση 1.2.2.: Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών Τροόδους:

Υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και των συνεργασιών των τοπικών παραγωγών.

Πρωθείται η δημιουργία λαϊκής αγοράς στον Καρβουνά. Έχει ολοκληρωθεί η μελέτη σκοπιμότητας και έχουν ετοιμαστεί προσχέδια για το έργο. Στις 8 Δεκεμβρίου 2020 έγινε δημόσια παρουσίαση των προσχεδίων στους αρμόδιους φορείς. Θα ακολουθήσουν επαφές/συσκέψεις με το Τμήμα Δασών και άλλους αρμόδιους φορείς για να ολοκληρωθεί ο σχεδιασμός και να προχωρήσουν οι διαδικασίες. Εντός του 2021 αναμένεται να προκηρυχθούν οι προσφορές για κατασκευή.

Υπομέτρο 1.4.: Προσαρμογή και εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της ορεινής γεωργίας

Δράση 1.4.1.: Ειδική μοριοδότηση δράσεων στήριξης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας του Τροόδους:

Καθορισμός ειδικής μοριοδότησης (καθορισμός και περιγραφή κριτηρίων καθώς και το ειδικό βάρος αυτών) για πριμοδότηση των αιτήσεων ενίσχυσης και στήριξης των κατοίκων των ορεινών περιοχών.

Στο πλαίσιο στήριξης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας του Τροόδους, η Προεδρία (για το Γραφείο του Επιτρόπου) προχώρησε στην αγορά υπηρεσιών για την εκπόνηση μελέτης για ειδική μοριοδότηση της γεωργίας και κτηνοτροφίας. Στις 16 Σεπτεμβρίου υπογράφηκε Σύμβαση με ειδικό μελετητή, ο οποίος αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη αρχές του 2021. Ακολούθως, το Γραφείο του Επιτρόπου θα την παραδώσει στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για τις δέουσες ενέργειες.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 2: Μεταποίηση στην ορεινή οικονομία

Υπομέτρο 2.1.: Ενίσχυση του προϊόντος Τροόδους για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Δράση 2.1.1.: Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων:

Εντοπισμός, τεκμηρίωση και ανάδειξη των ποιοτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των προϊόντων (μεταποίησης) και αξιοποίηση των κληρονομημένων παραδοσιακών τεχνολογιών.

Η δράση είναι στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσής της. Συγκεκριμένα, στις 23 Σεπτεμβρίου υπογράφηκε Σύμβαση με εμπειρογνώμονα, ο οποίος αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τέλος του 2020.

Διασυνδέεται με το Υπομέτρο 1.1.: Αύξηση της Προστιθέμενης Αξίας των Αγροτικών Προϊόντων της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 1: Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας, την οποία και συμπληρώνει με τον εντοπισμό και ανάδειξη των ιδιαίτερων γνωρισμάτων στο τμήμα της επεξεργασίας, συντήρησης και τυποποίησης των προϊόντων.

Δράση 2.1.2.: Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας - πρότυπα διαχείρισης:

Στο πλαίσιο της διαδικασίας ανάπτυξης-διαμόρφωσης συστημάτων διαχείρισης ποιότητας των αγροτικών προϊόντων, θα επιλεγούν τα πιο σημαντικά από αυτά και θα προωθηθούν προς ένταξη στα σχετικά συστήματα (Προϊόν Γεωγραφικής Ένδειξης-ΠΓΕ, Προϊόν Ονομασίας Προέλευσης-ΠΟΠ κ.λπ.).

Μέρος της δράσης είναι στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσής της. Συγκεκριμένα, στις 23 Σεπτεμβρίου υπογράφηκε Σύμβαση με εμπειρογνώμονα, ο οποίος αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τέλος του 2020.

Δράση 2.1.4.: Νομοσχέδιο για αναγνώριση της οικοτεχνίας:

Θεσμοθέτηση με νόμο της οικοτεχνίας-μεταποίησης. Η ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, η διαφοροποίηση της αγροτικής παραγωγής και ο εμπλουτισμός του ιδιότυπου τουριστικού προϊόντος Τρόδους απαιτούν την αναγνώριση της οικοτεχνίας. Επιπλέον, η προώθηση της οικοτεχνίας μπορεί να συμβάλει στην αύξηση του εισοδήματος της μικρής γεωργίας.

Το θέμα της δημιουργίας νομοθετικού πλαισίου για την οικοτεχνία, τη μεταποίηση και την πιστοποίηση προϊόντων συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, στις 14 Ιουλίου 2020. Η Επιτροπή αποφάσισε και ανέθεσε στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) την ετοιμασία του σχετικού νομοσχεδίου.

Το ΥΕΕΒ, σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Τουρισμού, το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και άλλους εμπλεκόμενους φορείς, προχώρησε, ενεργώντας ως Αναθέτουσα Αρχή, στην αγορά υπηρεσιών από ιδιώτη νομικό σύμβουλο, ο οποίος ανέλαβε τη σύνταξη νομοσχεδίου που αφορά στην οικοτεχνία. Αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τον Μάρτιο 2021.

Στην πρώτη σύσκεψη, της οποίας προήδρευσε η Υπουργός κα Νατάσα Πηλείδου, ορίστηκε Ομάδα Εργασίας η οποία θα στηρίξει το έργο του νομικού συμβούλου. Στην Ομάδα θα μετέχουν εκπρόσωποι του ΥΕΕΒ, του Υφυπουργείου Τουρισμού, του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, του Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, των Υγειονομικών Υπηρεσιών, του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας και της Κυπριακής Εταιρείας Πιστοποίησης.

Δράση 2.1.5.: Διαμόρφωση προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας οικοτεχνιών/βιοτεχνιών:

Ο ορισμός και οι προδιαγραφές ανάπτυξης και λειτουργίας της οικοτεχνίας θα πρέπει να ενταχθούν στη Δήλωση Πολιτικής Τροόδους.

Η εν θέματι δράση είναι σε εξέλιξη και υλοποιείται στο πλαίσιο της Δράσης 2.1.4. Η θεσμοθέτηση με νόμο της οικοτεχνίας θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα πλέγμα προδιαγραφών και κινήτρων, τα οποία θα δημιουργήσουν ελκυστικό περιβάλλον, προκαλώντας το ενδιαφέρον των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ενισχύοντας το εισόδημά τους.

Υπομέτρο 2.3.: Υποδομές για βιώσιμη παραγωγή και ανάπτυξη**Δράση 2.3.1.: Δημιουργία Βιομηχανικής/Βιοτεχνικής Περιοχής Τροόδους στην κοινότητα Λινού:**

Δημιουργία Βιομηχανικής/Βιοτεχνικής Περιοχής στη Λινού και διάθεση βιομηχανικών/βιοτεχνικών οικοπέδων σε ενδιαφερόμενους/ες νέους/ες, οι οποίοι/ες θα εγκατασταθούν στην περιοχή ή σε υφιστάμενους/ες επιχειρηματίες για μετεγκατάσταση των εργαστηρίων τους.

Στις 12 Ιουνίου 2020, πραγματοποιήθηκε ευρεία σύσκεψη στη Γαλάτα, με στόχο την έναρξη των διαδικασιών υλοποίησης της εν θέματι δράσης. Της σύσκεψης προήδρευσε ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και σε αυτήν εκπροσωπήθηκαν τα Υπουργεία Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, η Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων Αστυνομίας, η Αστυνομική Διεύθυνση Μόρφου, τα Τμήματα: Αναπτύξεως Υδάτων, Δασών, Περιβάλλοντος, Δημοσίων Έργων, Γεωλογικής Επισκόπησης, Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο Κλάδος Κτηριακών Υποδομών Αρχηγείου Αστυνομίας, η Ασφάλεια Πτήσεων της Αστυνομίας, τα Κοινοτικά Συμβούλια Λινού, Ευρύχου, Φλάσου και Γαλάτας και το Σύμπλεγμα Σολέας.

Οι εμπλεκόμενοι με το θέμα φορείς αποφάσισαν όπως, σε πρώτη φάση, προωθηθεί η δημιουργία Βιοτεχνικής Περιοχής στη Λινού, αφού υπάρχουν αρκετοί ενδιαφερόμενοι/ες νέοι/ες αλλά και πολλές επιχειρήσεις που επιθυμούν να μετεγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή.

Μετά από αρκετές συσκέψεις και επιτόπιες επισκέψεις που ακολούθησαν, οριστικοποιήθηκε ο χώρος και προωθείται ο επανασχεδιασμός της από το Υπουργείο Εσωτερικών (Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας), σε συνεργασία με τις κοινότητες Σολέας και Μαραθάσας.

Υπομέτρο 2.4.: Προσαρμογή και εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της ορεινής βιοτεχνίας

Στο ευρύτερο πλαίσιο των Δράσεων:

2.4.1.: Διαμόρφωση Σχεδίων Χορηγιών για την ορεινή μεταποίηση και ειδική μοριοδότηση για επενδυτικές προτάσεις συνεργασίας βιοτεχνίας/βιομηχανίας και μεταποίησης με τους υπόλοιπους τομείς της ορεινής οικονομίας

και

2.4.2.: Ενίσχυση της μεταποιητικής δραστηριότητας

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) εφαρμόζει διάφορα Σχέδια Χορηγιών, τα πλείστα εκ των οποίων συγχρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία που στοχεύουν στην παροχή κι-

νήτρων για ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας γενικότερα.

Συγκεκριμένα, εφαρμόζονται Σχέδια για την Ενίσχυση της Νεανικής/Γυναικείας Επιχειρηματικότητας, την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του Μεταποιητικού Τομέα και άλλων Στοχευμένων Οικονομικών Δραστηριοτήτων, τη Δημιουργία και Εκσυγχρονισμό Μονάδων Μεταποίησης ή/και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων, την Ενθάρρυνση της Επενδυτικής Δραστηριότητας στον Οινοποιητικό Κλάδο και την Ενίσχυση της Επιχειρηματικής Καινοτομίας.

Σε όλα τα Σχέδια Χορηγιών που εφαρμόζει το ΥΕΕΒ, δίδεται προτεραιότητα σε όσες επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένες ή πρόκειται να εγκατασταθούν σε ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές, περιλαμβανομένης και της ευρύτερης περιοχής του Τροόδου.

Επιπρόσθετα, για πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον μεταποιητικό τομέα των γεωργικών προϊόντων και θα εγκατασταθούν σε ορεινές περιοχές, το ανώτατο ύψος χορηγίας είναι υψηλότερο συγκριτικά με αυτές που είναι εγκατεστημένες σε άλλες περιοχές.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 3: Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τροόδους

Δράση 3.1.1.: Σχεδιασμός ιδιότυπου ορεινού τουριστικού προϊόντος:

Σχεδιασμός τουριστικού προϊόντος, εξειδικεύοντας στις κατευθύνσεις της ΕΣΑΟΚ και της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού. Για τον σχεδιασμό ποιοτικού και ταυτοτικού τουριστικού προϊόντος προτείνονται:

- Η διαμόρφωση εμπειριών εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος Τροόδους
- Ο σχεδιασμός-επανασχεδιασμός διαδρομών Τροόδους με πολυθεματικό προσανατολισμό και επιχειρησιακή προσέγγιση (αγροτουρισμός, γαστρονομία, περιπατητικός - θρησκευτικός - πολιτιστικός τουρισμός κ.ά.)
- Ο υπολογισμός της Φέρουσας Ικανότητας Τουριστικής Ανάπτυξης (ΦΙΤΑ) της περιοχής Τροόδους

Έχει γίνει ήδη αρκετή προεργασία από το Υφυπουργείο Τουρισμού, το οποίο προγραμματίζει για το 2021 εξειδικευμένο «branding» για τον τουρισμό της υπαίθρου, ορεινών και ακριτικών περιοχών και επί τούτου έχει ζητήσει χρηματοδότηση από ευρωπαϊκά κονδύλια.

Επιπλέον, στο πλαίσιο υλοποίησης της εν θέματι δράσης, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε ορεινές κοινότητες με τον Υφυπουργό Τουρισμού κ. Σάββα Πετρίο, με σκοπό την ενημέρωση, στήριξη και δρομολόγηση ενεργειών/διαδικασιών για την ανάπτυξη και αναβάθμιση των ορεινών κοινοτήτων στον τομέα του τουρισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, την προσφορά αξέχαστων τουριστικών εμπειριών, με σεβασμό στην τοπική κληρονομιά, την πολιτιστική διάσταση και το φυσικό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, μεταξύ άλλων, το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει ήδη προχωρήσει στη δημιουργία καταλόγου με παραδοσιακές βιοτεχνίες, οικοτεχνίες και παραδοσιακά επαγγέλματα στα ορεινά για αξιοποίηση, στο πλαίσιο της αναβάθμισης της τουριστικής εμπειρίας του επισκέπτη, και ένταξή τους στην «Αυθεντική Διαδρομή».

Παράλληλα, υπάρχει Σχέδιο Χορηγιών για εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και προσέλκυση χειμερινού τουρισμού, για στήριξη εκδηλώσεων, εργαστηρίων κ.ά.

Δράση 3.1.2.: Ενσωμάτωση στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν της περιοχής του «πολυλειτουργικού – επισκέψιμου αγροκτήματος» και της «οικοτεχνίας»:

Η Δράση 3.1.2.α που αφορά στο «πολυλειτουργικό – επισκέψιμο αγρόκτημα» βρίσκεται σε εξέλιξη από το Υφυπουργείο Τουρισμού σε συνεργασία με το Γραφείο του Επιτρόπου και άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Διασυνδέεται με τη Δράση 1.1.4., και όταν ολοκληρωθεί η μελέτη, θα γίνουν οι διαδικασίες ένταξής του στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν (διασύνδεση με τη Δράση 3.1.1.).

Η Δράση 3.1.2.β που αφορά στην «οικοτεχνία» διασυνδέεται με τη Δράση 2.1.4. της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 2: Μεταποίηση στην ορεινή οικονομία. Αφού ολοκληρωθεί η θεσμοθέτηση με νόμο της οικοτεχνίας, θα ενταχθεί στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν (διασύνδεση με τη Δράση 3.1.1.).

Δράση 3.1.4.: Ένταξη επιχειρήσεων τουριστικού τομέα σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας, με βάση συστήματα εγγύησης της ποιότητας και της ταυτότητας:

Συμμετοχή και συνεργασία εμπλεκόμενων παραγωγών και εμπειρογνομόνων για τον προσδιορισμό και την τεκμηρίωση του τρόπου, των τεχνικών και των φάσεων παραγωγής ενός προϊόντος και των διαδικασιών αυτοελέγχου, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πρωτοκόλλων ελέγχου και πιστοποίησης, και, εν τέλει, την ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης με κοινό λογότυπο και στρατηγική μάρκετινγκ.

Το Υφυπουργείο Τουρισμού έχει προχωρήσει με την προώθηση δημιουργίας σημάτων ποιότητας (quality labels) που αφορούν τις περιοχές της υπαίθρου, των ορεινών και ακριτικών περιοχών. Αναλυτικότερα, αυτά είναι τα εξής: «Cyprus Breakfast», «Taste Cyprus-Delightful Journeys», «Αυθεντική Διαδρομή», «Δρόμοι του Κρασιού/Wine Routes», «Μονοπάτια της Φύσης/Cyprus Nature Trails», «Cyprus Eco-sites», «Les vignobles de la Grande Commanderie», «Πολύχρωμα χωριά της Κύπρου / Colourful Villages of Cyprus».

Δράση 3.2.3.: Δημιουργία «Πύλης του Βουνού»:

Δημιουργία της «Πύλης του Βουνού» στις μεγάλες πόλεις, η οποία θα λειτουργεί ως σημείο προβολής και προώθησης των προϊόντων και υπηρεσιών των ορεινών κοινοτήτων και εκκίνησης δρομολογίων σύνδεσης με κεντρικούς τουριστικούς πόλους του Τρόδους.

Η Προεδρία (για το Γραφείο του Επιτρόπου), για την υλοποίηση του πρώτου μέρους της δράσης, προχώρησε στην αγορά υπηρεσιών για την ετοιμασία μελέτης που αφορά: α) στους όρους και προδιαγραφές της ανάπτυξης και λειτουργίας της «Πύλης του Βουνού», β) στα ταυτοτικά και ποιοτικά προϊόντα του Τρόδους που θα μπορούν να παρουσιάζονται, να προβάλλονται και να πωλούνται στην «Πύλη του Βουνού», γ) στις ανάγκες για υποδομή κι εξοπλισμό και δ) στην υπόδειξη κατάλληλων χώρων στα αστικά και τα τουριστικά κέντρα όπου θα εγκατασταθεί και θα λειτουργεί η «Πύλη του Βουνού».

Η Σύμβαση υπογράφηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2020 και ο μελετητής αναμένεται να παραδώσει τη μελέτη τέλος του 2020. Ακολούθως, το Γραφείο του Επιτρόπου θα την παραδώσει στο Υφυπουργείο Τουρισμού, το οποίο ανέλαβε την υλοποίηση των υπόλοιπων μερών της εν θέματι δράσης.

Δράση 3.3.1.: Ίδρυση και λειτουργία Γραφείου Τουρισμού Τρόδους:

Δημιουργία Επαρχιακού Γραφείου Τουρισμού υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Τουρισμού και ενσωμάτωση σε αυτό του υφιστάμενου Κέντρου Πληροφόρησης Πλατρών.

Σε πρώτη φάση, έχει στελεχωθεί το Γραφείο Πληροφόρησης Πλατρών και εξετάζεται παράλληλα το άνοιγμα Γραφείου Πληροφόρησης και Επιθεωρητών στο Τρόδος.

Δράση 3.3.2.: Αναβάθμιση του ρόλου και ενίσχυση της λειτουργίας της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Τρόδους (ΕΤΑΠ Τρόδους):

Η ΕΤΑΠ Τρόδους θα υποστηρίξει τη διαμόρφωση και εφαρμογή της Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης για τον ορεινό τουρισμό.

Από το 2020, ο προϋπολογισμός της ΕΤΑΠ Τρόδους έχει αυξηθεί. Επιπλέον αύξηση θα υπάρξει το 2021 ώστε να ανταποκριθεί στον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αφορούν στον ορεινό τουρισμό.

Δράση 3.3.3.: Δημιουργία Επιτροπής Ελέγχου και Παρακολούθησης:

Προτείνεται η δημιουργία Επιτροπής Ελέγχου και Παρακολούθησης υπό τον Υφυπουργό Τουρισμού για σκοπούς επισκόπησης και συντονισμού των ετήσιων Σχεδίων Δράσης φορέων που δραστηριοποιούνται στο Τρόδος, ώστε να μην υπάρχουν επικαλύψεις, για εξοικονόμηση πόρων και για ουσιαστικές και άμεσα ανταποδοτικές δράσεις.

Για την υλοποίηση της δράσης, πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 2020 διυπηρεσιακή σύσκεψη, υπό τον Υφυπουργό Τουρισμού, στην οποία συμμετείχαν ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Τμήματος Δασών, του Τμήματος Περιβάλλοντος, του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης, του Δικτύου Θεματικών Κέντρων Τρόδους, των Εταιρειών Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Τρόδους και Λεμεσού, των Αναπτυξιακών Εταιρειών Τρόδους και Λεμεσού και της συντονιστικής επιτροπής Γεωπάρκου Τρόδους.

Κατά τη διάρκεια της σύσκεψης καθορίστηκε το πλαίσιο υλοποίησης της δράσης, ενώ παράλληλα ο Υφυπουργός αναφέρθηκε στην υλοποίηση των δράσεων της ΕΣΑΟΚ και της Εθνικής Στρατηγικής Τουρισμού 2030, καθώς και στα υφιστάμενα Σχέδια Επιχορήγησης. Ο Επίτροπος, με τη σειρά του, παρουσίασε τις βραχυπρόθεσμες δράσεις της ΕΣΑ-ΟΚ που βρίσκονται σε εξέλιξη και αφορούν στον τουριστικό τομέα.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 4: Επιχειρηματικότητα και διά βίου μάθηση

Δράση 4.1.5.: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τη διά βίου μάθηση και κατάρτιση, την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και κοινωνική οικονομία:

Αφορά τη διάχυση της πληροφόρησης στις ορεινές περιοχές καθώς και την καλύτερη εφαρμογή των προγραμμάτων/χορηγιών που ήδη υφίστανται έτσι ώστε να αξιοποιηθούν στον μέγιστο βαθμό από τους επιχειρηματίες του Τρόδους.

- **4.1.5.α.:** Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε βιομηχανίες και βιοτεχνίες, με την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) κα Νατάσα Πηλείδου και αξιωματούχους του ΥΕΕΒ, με σκοπό την ενημέρωση των υφιστάμενων και δυνάμει επιχειρηματιών για τα Σχέδια Χορηγιών της νέας προγραμματικής περιόδου και για τις δυνατότητες που υπάρχουν για εξασφάλιση επιχορήγησης.

Τα Σχέδια Χορηγιών του ΥΕΕΒ δίνουν μοριοδότηση σε αιτούντες/ούσες που εδράζονται σε μειονεκτικές περιοχές, μεταξύ των οποίων και ορεινές περιοχές, στη βάση ειδικών κριτηρίων. Αυτό θα ισχύσει και για τα σχέδια της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.

Διασύνδεση με τη Δράση 2.4.1. «Διαμόρφωση Σχεδίων Χορηγιών για την ορεινή μεταποίηση και ειδική μοριοδότηση για επενδυτικές προτάσεις συνεργασίας βιοτεχνίας/βιομηχανίας και μεταποίησης με τους υπόλοιπους τομείς της ορεινής οικονομίας».

- **4.1.5.β.:** Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε ορεινές κοινότητες με τον Υφυπουργό Τουρισμού κ. Σάββα Περδίο, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την ενημέρωση των κοινοταρχών, των επιχειρηματιών και άλλων ενδιαφερόμενων για τα Σχέδια Επιχορήγησης και Κινητρών του Υφυπουργείου Τουρισμού, καθώς και τις δυνατότητες χρηματοδότησης έργων που αναδεικνύουν τη μοναδικότητά τους.

Επιπλέον, το Υφυπουργείο Τουρισμού πραγματοποιεί σειρά επιμορφωτικών σεμιναρίων που σχετίζονται με την εν θέματι δράση.

Δράση 4.1.7.: Προγράμματα συμβουλευτικής και «mentoring» επιχειρήσεων:

Σχεδιασμός και υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων συμβουλευτικής και εξατομικευμένων «mentoring» της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD), σε συνεργασία με τον Κλάδο Επιχειρηματικότητας, Καινοτομίας και Εσωτερικής Αγοράς.

Το ΥΕΕΒ έχει διενεργήσει εργαστήρια μικρής κλίμακας που απευθύνονται σε τοπικές επιχειρήσεις (δευτερογενής τομέας-βιομηχανία) και σε παρόχους ειδικού ενδιαφέροντος τουρισμού που βρίσκονται στο Τρόδος. Το κόστος θα καλυφθεί από τον προϋπολογισμό του προγράμματος «Advice for Small Business Facilities» που λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD).

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 5: Εκπαίδευση

Δράση 5.1.1.: Μελέτη για την οργάνωση και λειτουργία του Δικτύου «Εκπαιδευτική Προτεραιότητα Ορεινών Σχολείων Ε.Π.Ο.Σ.»:

Διεύρυνση και βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της ορεινότητας και ενσωμάτωση των τοπικών αναγκών και δυνατοτήτων του Τρόδους. Λειτουργία Προαιρετικών Ολοήμερων Σχολείων.

- Στις 8 Δεκεμβρίου 2020, πραγματοποιήθηκε η πρώτη σύσκεψη της Τεχνοκρατικής Επιτροπής για την οργάνωση και λειτουργία του Δικτύου «Εκπαιδευτική Προτεραιότητα Ορεινών Σχολείων Ε.Π.Ο.Σ.», στην οποία μετείχαν ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ). Ο Επίτροπος έθεσε τα ακόλουθα θέματα, τα οποία θα πρέπει να μελετηθούν και να κοινοποιηθούν από το ΥΠΠΑΝ, στη βάση συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων: 1) Δημιουργία νέων ολοήμερων και θερινών σχολείων στα ορεινά, 2) Μείωση του αριθμού των μαθητών και μαθητριών στα συμπλέγματα δημοτικών και του αριθμού μαθητών και μαθητριών στα αμιγή τμήματα δημοτικών και γυμνασίων, 3) Ανταπόκριση στις προτιμήσεις των μαθητών και μαθητριών ως προς τους κλάδους κατεύθυνσης, 4) Δημιουργία νηπιαγωγείου στην Τριμίκληνη, και 5) Ίδρυση Αγροτικής Τεχνικής Σχολής στη Σολέα (Γαλάτα).
- Στο πλαίσιο της εν θέματι δράσης, από τη σχολική χρονιά 2020-2021, λειτουργούν στα ορεινά τρία επιπλέον Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία/Νηπιαγωγεία (ΠΟΣ/ΠΟΝ). Συγκεκριμένα, λειτουργούν ως ΠΟΣ/ΠΟΝ το Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο και το Περιφερειακό Νηπιαγωγείο Πάχνας (περιοχή Κρασχωριών) και το Νηπιαγωγείο Κοράκου (περιοχή Σολέας).

Δράση 5.2.1.: Αναπροσαρμογή υφιστάμενων και ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για παιδιά μέχρι την ηλικία των 5 χρονών και 8 μηνών:
Δημιουργία Βρεφοπαιδοκομικών Σταθμών

- Προωθήθηκε και ολοκληρώθηκε η δημιουργία βρεφοπαιδοκομικού σταθμού στον Καλοπαναγιώτη (περιοχή Μαραθάσας), σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας) και τις τοπικές κοινοτικές Αρχές. Ο σταθμός ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Νοέμβριο του 2020 και εξυπηρετεί τις ανάγκες των κοινοτήτων Καλοπαναγιώτη, Μουτουλλά, Πεδουλά, Οίκου και Γερακιών.

- Σε εξέλιξη βρίσκεται η δημιουργία βρεφοπαιδοκομικού σταθμού στην Πάχνα, σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας).

Δράση 5.4.4.: Ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτικών πολυκέντρων νεολαίας:

Ο πολυχώρος αυτός προβλέπεται να δημιουργηθεί σύμφωνα με τα πρότυπα κέντρου μάθησης του μέλλοντος. Προβλέπεται η δημιουργία ζωνών μάθησης, εργασίας, δημιουργίας και διάδρασης.

Σε συνεργασία με την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και το Κοινοτικό Συμβούλιο Ευρύχου είναι σε εξέλιξη η διαδικασία ίδρυσης πολυκέντρου και εκπαιδευτικού κέντρου που αφορά στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ), για μαθητές και μαθήτριες δημοτικού και γυμνασίου. Το εκπαιδευτικό κέντρο θα στεγάζεται στο κτήριο του παλαιού αστυνομικού σταθμού Ευρύχου, το οποίο θα διαμορφωθεί κατάλληλα για τον σκοπό αυτό. Ο χώρος έχει παραχωρηθεί από το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (Δημόσια Έργα), στο Κοινοτικό Συμβούλιο Ευρύχου. Στις 21 Δεκεμβρίου υπογράφηκε Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και του Κοινοτικού Συμβουλίου Ευρύχου, στην παρουσία του Επιτρόπου. Η λειτουργία του κέντρου αναμένεται να ξεκινήσει το φθινόπωρο του 2021.

Δράση 5.5.1.: Οικονομική-Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου:

Μετεξέλιξη της Εμπορικής Σχολής Μιτσή Λεμύθου σε Οικονομική-Εμπορική Σχολή Ειδικού Ενδιαφέροντος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, το καλοκαίρι του 2019, ενέκρινε τη μετεξέλιξη, σε πρώτο στάδιο, του λυκειακού κύκλου της Εμπορικής Σχολής Μιτσή Λεμύθου σε Οικονομική-Εμπορική Σχολή (ΟΕΣ) ειδικού ενδιαφέροντος, με πολλαπλά οφέλη για τους μαθητές και τις μαθήτριες. Η Σχολή λειτουργεί ως ΕΟΣ από τη σχολική χρονιά 2019-2020. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, με τα νέα δεδομένα, υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον από μαθητές και μαθήτριες των γύρω περιοχών και όχι μόνο, για να φοιτήσουν σε αυτή.

Στόχος της Σχολής η προαγωγή της αριστείας μέσα από υψηλού επιπέδου εκπαίδευση και η προετοιμασία των μαθητών/τριών που έχουν έφεση και ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις οικονομικές σπουδές, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να απασχοληθούν άμεσα στην αγορά εργασίας (μέσα από την ανάπτυξη της τοπικής επιχειρηματικότητας) ή να ενταχθούν σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα για απόκτηση ακαδημαϊκού τίτλου σπουδών.

Δράση 5.5.2.: Αγροτική Τεχνική Σχολή Τροόδους (Σολέας-Γαλάτας):

Δημιουργία Αγροτικής Τεχνικής Σχολής στη Γαλάτα

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) μελετά τη δημιουργία Αγροτικής Τεχνικής Σχολής στην περιοχή Σολέας-Γαλάτας. Μετά από επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν με τους Διευθυντές Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης σε πιθανούς χώρους δημιουργίας της Σχολής στην περιοχή Σολέας, διεφάνη ότι υπάρχει δυνατότητα λειτουργίας της από τον Σεπτέμβρη 2021, νοουμένου ότι θα διασφαλιστούν κάποιες προϋποθέσεις για τις οποίες καταβάλλονται προσπάθειες διασφάλισής τους.

Δράση 5.5.5.: Σχολή Τεχνικών Επαγγελματιών σε γυμνάσια-λύκεια:

Ενίσχυση της Τεχνικής και Επαγγελματικής Σχολής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΤΕΣΕΚ).

Το Υπουργικό Συμβούλιο, το καλοκαίρι του 2019, ενέκρινε τη μετεξέλιξη του Γυμνασίου-Λυκείου Ομόδους, σε Γυμνάσιο-Λύκειο-Τεχνική και Επαγγελματική Σχολή Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ομόδους, με τη δημιουργία δύο νέων Κλάδων Σπουδών (Οινοποιία-Αμπελουργία, Τυροκομία-Γαλακτοκομία). Από τη σχολική χρονιά 2019-2020 λειτουργεί, σε πρώτη φάση, ο Κλάδος της Οινοποιίας-Αμπελουργίας.

Δράση 5.7.2.: Διαμόρφωση σχεδίου κινήτρων προσέλκυσης ντόπιων και ξένων πανεπιστημίων για την ίδρυση και λειτουργία τμημάτων ή/και σχολών στο Τρόοδο:

Συνεργασία με ανώτερες σχολές και πανεπιστήμια της Κύπρου ή του εξωτερικού και δημιουργία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του εκπαιδευτικού συστήματος στην περιοχή.

Στο ευρύτερο πλαίσιο της εν θέματι δράσης, το Γραφείο του Επιτρόπου συναντήθηκε με τις Πρυτανικές Αρχές του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), με στόχο τη λειτουργία Τμημάτων ή/και Σχολών καθώς και άλλων δράσεων στις ορεινές κοινότητες του Τρόοδους.

Στη βάση των πιο πάνω επιτεύχθηκαν:

• **5.7.2.α: Πανεπιστημιακό αγρόκτημα στη Λόφου - Ορεινές καλλιέργειες:**

Το αγρόκτημα, το οποίο ήταν σε ακαλλιέργεια, έχει μέγεθος 18 στρεμμάτων και βρίσκεται στις παρυφές της Λόφου. Η έκταση αποτελεί ιδιοκτησία της Ιεράς Μητρόπολης Λεμεσού και ενοικιάστηκε από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) για μεγάλο χρονικό διάστημα (33 χρόνια με δικαίωμα επέκτασης).

Από τις αρχές του 2020 άρχισαν οι εργασίες αξιοποίησής του. Η επιλογή των καλλιεργειών έγινε με βάση τις υπάρχουσες καλλιέργειες στην περιοχή (οινοποιητικός αμπελώνας, ελαιώνας) καθώς και τις εκπαιδευτικές ανάγκες των φοιτητών και φοιτητριών του Πανεπιστημίου.

Τον Μάιο 2020, στην παρουσία του Επιτρόπου, έγινε η φύτευση του αμπελώνα που καλύπτει περίπου 8 στρέμματα και περιλαμβάνει δέκα γηγενείς και 14 διεθνείς ποικιλίες. Ταυτόχρονα, έγινε υποστύλωση του αμπελώνα, η οποία θα ολοκληρωθεί σταδιακά. Η ολοκλήρωση της φύτευσης θα γίνει μέχρι τον Μάρτιο 2021, αφού έχουν ήδη παραγγελθεί τα φυτά που έχουν προγραμματιστεί να τοποθετηθούν.

• **5.7.2.β.: Σχολή Καλών Τεχνών στον Άγιο Ιωάννη Πιτσιλιάς:**

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και η κοινότητα Αγίου Ιωάννη Πιτσιλιάς, στην παρουσία του Επιτρόπου, υπέγραψαν, στις 23 Δεκεμβρίου 2019, Σύμφωνο Συνεργασίας για αξιοποίηση των κτηριακών εγκαταστάσεων του παλαιού δημοτικού σχολείου της κοινότητας από το Τμήμα Καλών Τεχνών του ΤΕΠΑΚ, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων.

Σύμφωνα με το Σύμφωνο Συνεργασίας, το Τμήμα Καλών Τεχνών θα χρησιμοποιήσει τους χώρους για: α) καλλιτεχνικά εργαστήρια/ στούντιο και β) διαμονή (κοιτώνες, κουζίνα, κ.λπ.). Οι διαθέσιμοι ανοικτοί χώροι θα χρησιμοποιηθούν τόσο για την εργασία των καλλιτεχνών/καλλιτέχνιδων όσο και ως ένα είδος ανοικτού μουσείου με δημιουργίες των φιλοξενούμενων καλλιτεχνών/καλλιτέχνιδων (π.χ. με έργα γλυπτικής, κατασκευές κ.λπ.).

Το Τμήμα Καλών Τεχνών θα προγραμματίσει, ως βασικός διοργανωτής και συντονιστής, το πρόγραμμα καλλιτεχνικών «residencies», που θα αφορά σε φιλοξενία ξένων καλλιτεχνών/καλλιτέχνιδων όσο και μεταδιδασκτορικών συνεργατών/συνεργατών που θα φιλοξενοούνται στους χώρους σε τακτά χρονικά διαστήματα καθόλη τη διάρκεια του έτους, και θα δημιουργούν επιτόπου, τόσο ατομικά όσο και με συνέργειες, με τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος και με μέλη της τοπικής κοινότητας. Ο σκοπός είναι οι φιλοξενούμενοι/ες καλλιτέχνες/καλλιτέχνιδες να επιδιώκουν την ανάμιξη με τις τοπικές κοινωνίες και να αφήνουν στις κοινότητες φιλοξενίας το έργο τους. Επιπλέον, το Τμήμα Καλών Τεχνών θα διοργανώνει καλλιτεχνικά εργαστήρια με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες, ιδιαίτερα σε περιόδους διακοπών, τα οποία θα ανοίγουν και προς τα μέλη των τοπικών κοινοτήτων.

Με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας Διαχείρισης Περιουσίας του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τις ανάγκες του Τμήματος Καλών Τεχνών, η κοινότητα έχει αναλάβει να τροποποιήσει κατάλληλα τους χώρους μέσω εξωτερικού συνεργάτη (αρχιτεκτονικό γραφείο), και αναμένεται ότι εντός του 2021 οι χώροι θα είναι έτοιμοι για χρήση από το πανεπιστήμιο.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 6: Φυσικό περιβάλλον

Δράση 6.3.1.: Ολοκληρωμένα σχέδια πυροπροστασίας δασικών περιοχών και κοινοτήτων:

Εκπόνηση ειδικού ολοκληρωμένου σχεδίου πυροπροστασίας των δασικών περιοχών, των περιοχών της υπαίθρου και των κοινοτήτων εντός ή πέριξ αυτών (εντοπισμός ζωνών υψηλής επικινδυνότητας, εξειδικευμένα σχέδια δράσης ανά ζώνη, εκτίμηση πιθανοτήτων ή και έγκαιρος εντοπισμός των σημείων εκκίνησης και διάδοσης των πυρκαγιών κ.ά.).

Η μελέτη για τα ολοκληρωμένα σχέδια πυροπροστασίας δασικών περιοχών και κοινοτήτων Τροόδους, μαζί με τη σχετική κοστολόγηση, έχει ολοκληρωθεί από το Τμήμα Δασών. Αναμένεται να παραδοθεί τέλος του 2020, για προώθηση της υλοποίησής της.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 8: Πολιτισμός: Σχέδιο «Αξίες Τροόδους»

Δράση 8.1.1.: Σύσταση Ιδρύματος Πολιτισμού ορεινών κοινοτήτων Τροόδους:

Σκοπός του Ιδρύματος είναι η καταγραφή, η διάσωση, η μελέτη, η ανάπτυξη και η ανάδειξη της ιστορίας, της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς των ορεινών κοινοτήτων, καθώς και η αναβάθμιση της παρεχόμενης πολιτιστικής παιδείας και της παραγόμενης σήμερα πολιτιστικής δημιουργίας. Παράλληλα, σκοπός είναι να υποστηριχθεί το επιχειρηματικό οικοσύστημα της περιοχής από την αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και της σύγχρονης δημιουργίας.

Το Ίδρυμα Πολιτισμού Τροόδους θα έχει ως έδρα την κοινότητα Αμιάντου και θα στεγάζεται προσωρινά σε κτήριο που παραχώρησε για τον σκοπό αυτό το Κοινοτικό Συμβούλιο Αμιάντου. Το Καταστατικό του Ιδρύματος και η Ιδρυτική Πράξη έχουν εγκριθεί από την Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού και ετοιμάστηκε χρηματοοικονομική ανάλυση του προϋπολογισμού του. Η όλη διαδικασία είναι σε εξέλιξη και αναμένεται σύντομα να ολοκληρωθούν οι εναπομείνουσες εκκρεμότητες.

Δράση 8.1.2.: Δίκτυο Συνεργαζόμενων Φορέων με το Ίδρυμα Πολιτισμού Τροόδους:

Δημιουργία δικτύου συνεργαζόμενων φορέων με το Ίδρυμα Πολιτισμού (επιστημονικοί, πολιτιστικοί, εκπαιδευτικοί και άλλοι φορείς).

• Μνημόνιο Συναντίληψης με Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (ΘΟΚ):

Το Γραφείο του Επιτρόπου και ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου (ΘΟΚ) υπέγραψαν, στις 9 Σεπτεμβρίου 2019, Μνημόνιο Συναντίληψης και Συνεργασίας σε θέματα θεατρικής ανάπτυξης και πολιτιστικής δημιουργίας. Αντικείμενο του Μνημονίου είναι η δημιουργία ενός πλαισίου συνεργασίας και η προώθηση της υλοποίησης αντίστοιχων δράσεων αμοιβαίου ενδιαφέροντος και συμφέροντος σε θέματα θεατρικής ανάπτυξης, καλλιτεχνικής δημιουργίας και πολιτιστικής καλλιέργειας.

Δράση 8.2.2.: Προβολή πολιτιστικών πόρων:

Διαμόρφωση και εφαρμογή σχεδίων δράσης για την προβολή των πολιτιστικών πόρων του Τροόδους, την προβολή των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος Πολιτισμού και την ανάπτυξη συνεργασιών με διάφορους φορείς.

• 8.2.2.α.: Ψηφιακή εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα:

Το Γραφείο του Επιτρόπου δημιούργησε ψηφιακή εφαρμογή (application) για κινητά τηλέφωνα, με στόχο την προβολή και προώθηση των εκδηλώσεων και άλλων δράσεων των ορεινών κοινοτήτων. Η εφαρμογή ολοκληρώθηκε και βρίσκεται ήδη σε λειτουργία.

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ
ΕΣΑΟΚ
ΤΡΟΟΔΟΥΣ
MMH Systems

Κατ. εγκατάστ.

Άνοιγμα

• 8.2.2.β.: Ψηφιακή πλατφόρμα «Αυθεντικής Διαδρομής»

Πρωτεύεται η δημιουργία ψηφιακής πλατφόρμας, η οποία θα αποτελέσει τη βάση της «Αυθεντικής Διαδρομής» του Υφυπουργείου Τουρισμού. Η δράση υλοποιείται από το Υφυπουργείο Τουρισμού και στηρίζεται από το Γραφείο του Επιτρόπου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ).

Δράση 8.2.3.: Σχεδιασμός δικτύου πολιτιστικών θεματικών ενότητων:

Προτείνεται η διαμόρφωση σχεδίων δράσης που θα παρουσιάζουν τα βασικά πεδία ανάπτυξης της σχετικής θεματικής ενότητας και θα συναποτελούν ένα εξειδικευμένο θεματικό δίκτυο. Η δημιουργία του Δικτύου θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα σχέδιο δράσης των δραστηριοτήτων που θα αναπτύξει, τον προσδιορισμό ενός δικτύου εξωτερικών φορέων και συνεργατών που μπορούν να υποστηρίξουν τη δράση του [...]. Τέλος θα προτείνει τη διαμόρφωση των διαδρομών διασύνδεσης όλων των σχετικών υποδομών με τη θεματική ενότητα (π.χ. αμπέλι - οينوποιείο - τοπικά μουσεία/ μνημεία - θεματικό μουσείο).

Δίκτυο τουριστικών πολιτιστικών διαδρομών Κουμανδαροχωριών:

Στο πλαίσιο της εν θέματι δράσης, η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Περιφέρειας Λεμεσού ετοίμασε και παρουσίασε σε εμπλεκόμενους φορείς σχέδιο δράσης για την προώθηση και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου των Κουμανδαροχωριών, των τοπικών προϊόντων και των παραδοσιακών δραστηριοτήτων, καθώς και για την ενθάρρυνση της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή. Επίκεντρο της προσπάθειας η ανάδειξη της Κουμανδαριάς. Μετά από δύο συσκέψεις των συνεργαζόμενων φορέων, Ένωση Κοινοτήτων Λεμεσού, Αναπτυξιακή Εταιρεία Λεμεσού, τα δεκατέσσερα Κουμανδαροχώρια και, επιπλέον, οι κοινότητες Τριμίκλινης και Απεσιάς, η υλοποίηση της δράσης βρίσκεται σε εξέλιξη. Τη δράση συντονίζει το Γραφείο του Επιτρόπου και στηρίζει το Υφυπουργείο Τουρισμού.

Δράση 8.3.3.: Ανάπτυξη περιφερειακών θεματικών μουσείων:

Διάσωση και ανάδειξη του πολιτιστικού αντικειμένου. Η ανάδειξη και η ενεργοποίηση των θεματικών μουσείων θα επέλθει μέσα από την ένταξή τους σε πολιτιστικές και θεματικές διαδρομές.

• 8.3.3.α. Λαογραφικό Μουσείο και Έκθεση Τρισδιάστατης Φωτογραφίας Μνήμης στην Πάχνα:

Το έργο βρίσκεται σε τελικό στάδιο και αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2021, σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας. Εκτός από τα λαογραφικά αντικείμενα, ο χώρος θα φιλοξενεί πανοραμικές τρισδιάστατες (3D) φωτογραφίες των κατεχόμενων δήμων της Κύπρου. Η Ένωση Κατεχόμενων Δήμων συνδράμει στην υλοποίηση του έργου.

• 8.3.3.β. Αθλητικό Μουσείο στον Άγιο Αμβρόσιο:

Είναι σε εξέλιξη η δημιουργία Αθλητικού Μουσείου, με συνεργαζόμενους φορείς την κοινότητα του Αγίου Αμβροσίου, τους Ολύμπιανς και την Επιτροπή Φίλων της Πρώτης Μικτής (Εθνικής) Ποδοσφαίρου Κύπρου, με τη στήριξη του Υπουργείου Εσωτερικών, του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, του Συμβουλίου Ιστορικής Μνήμης Αγώνα ΕΟΚΑ (ΣΙΜΑΕ) και των Συνδέσμων Αγωνιστών.

Το Μουσείο θα καλύπτει τρεις ενότητες: α) τους βετεράνους ποδοσφαιριστές της Πρώτης Μικτής (Εθνικής) Ποδοσφαίρου Κύπρου που έδωσαν τον πρώτο διεθνή αγώνα με το Ισραήλ, στις 13 Νοεμβρίου 1960, αμέσως μετά την Ανεξαρτησία, β) τις συμμετοχές και επιτυχίες των αθλητών και αθλητριών στους Ολυμπιακούς Αγώνες με τα χρώματα της Κύπρου, από το 1980 και μετά, και γ) τους αθλητές ήρωες του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα 1955-59. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2021.

Δράση 8.3.4.: Σχέδια δράσης για αναβάθμιση και αξιοποίηση μνημείων:

Αφορά την καταγραφή, την τεκμηρίωση, την αποκατάσταση, την ανάδειξη και την καλύτερη λειτουργία των μνημείων.

- **Αναβάθμιση, συντήρηση και αποκατάσταση γεφυριών:**

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων έχει ήδη αρχίσει τις εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης σε γεφύρια της περιοχής Τροόδους που είναι κηρυγμένα σε Αρχαία Μνημεία Α' Πίνακα, με βάση τον περί Αρχαιοτήτων Νόμο. Συγκεκριμένα, έχουν γίνει καθαρισμοί από την άγρια βλάστηση πάνω και γύρω από τα γεφύρια στην περιοχή Ξυλούρικος στον Άγια Μάμα, στο Φοινί (γεφύρι του Πισκόπου) και στις Τρεις Ελιές (γεφύρι του Μύλου και γεφύρι του Δράκοντα).

Σε αυτή τη φάση, οι εργασίες έχουν επικεντρωθεί στην περιοχή Ξυλούρικος. Αφαιρέθηκαν χώματα από το οδόστρωμα, αποκαλύπτοντας σημαντική επιφάνεια του αρχικού λιθόστρωτου και τμήμα του στηθαίου και γίνονται εργασίες στερέωσης και μερικής συμπλήρωσης του στηθαίου.

Δράση 8.4.3.: Προώθηση και ανάπτυξη της πολιτιστικής παιδείας - Πολυκέντρα κοινωνικής πρόνοιας, εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης:

Λειτουργία δομών κοινωνικής πρόνοιας και παροχής ιατρικών υπηρεσιών, διά βίου μάθησης, άσκησης, πολιτιστικής εκπαίδευσης και δημιουργίας.

- **Θεατρικές παραστάσεις στις ορεινές κοινότητες:** Στο πλαίσιο της δράσης αλλά και της προώθησης της πολιτιστικής παιδείας πραγματοποιήθηκε, την περίοδο Μαρτίου-Ιουνίου 2020, η πρώτη σειρά θεατρικών παραστάσεων σε ορεινές περιοχές, σε συνεργασία με τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (ΘΟΚ).

Δράση 8.5.2.: Επιστημονική και τεχνικοοικονομική μελέτη και μελέτη βιωσιμότητας αξιοποίησης μεταλλείου Αμιάντου για τη δημιουργία του Οικομουσείου «ΔΑΣΟΕΣΣΑ» – ΦΥΣΗ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΑΘΛΗΣΗ: Θεματικό πάρκο δραστηριοτήτων και αναψυχής:

Για την προώθηση του έργου απαιτείται η εκπόνηση ειδικών επιστημονικών και τεχνικοοικονομικών μελετών σε θέματα πολιτισμού, οικολογίας, οικονομίας, αρχιτεκτονικής και πολεοδομίας.

Το Γραφείο του Επιτρόπου έχει ετοιμάσει τα έγγραφα προκήρυξης του διαγωνισμού και έχουν προωθηθεί στα κυβερνητικά Τμήματα που εμπλέκονται για απόψεις/εισηγήσεις, λόγω αρμοδιότητας και εμπειρογνωμοσύνης. Ακολούθως, τα έγγραφα προκήρυξης και οι σχετικές απόψεις των Τμημάτων στάλθηκαν στο Υφυπουργείο Τουρισμού, το οποίο θα αναλάβει την προκήρυξη του διαγωνισμού το πρώτο τρίμηνο του 2021.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 9: Υγεία

Δράση 9.2.1.: Αναβάθμιση Νοσοκομείου Τροόδους:

Έργα προώθησης παρεμβάσεων περιορισμένης κλίμακας (αισθητικές και λειτουργικές).

Εκπονήθηκε σχετική μελέτη (αρχιτεκτονικά σχέδια, όροι διαγωνισμού, αναλυτικό δελτίο ποσοτήτων, τεχνικές προδιαγραφές). Τον Νοέμβριο του 2020 εκδόθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως η Πολεοδομική Συναίνεση. Η μελέτη παραδόθηκε στον Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), ο οποίος θα προχωρήσει σε προκήρυξη διαγωνισμού για κατασκευή του έργου. Αναμένεται να ολοκληρωθεί σε έξι μήνες από την ημέρα υπογραφής της Συμφωνίας με τον Ανάδοχο.

Δράση 9.2.2.: Αναβάθμιση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών Νοσοκομείου Τροόδους:

Αναφέρεται σε τέσσερις υποδράσεις που αφορούν: (α) τα Εξωτερικά Ιατρεία Νοσοκομείου Τροόδους, (β) το Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ), (γ) τη στελέχωση και (δ) τη λειτουργία Σταθμού Πρώτων Βοηθειών στην Ευρύχου.

Υλοποιείται μέρος της εν θέματι δράσης. Συγκεκριμένα, οι εργασίες της α' φάσης για επέκταση και αναβάθμιση του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ) του Νοσοκομείου έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί και αναμένεται να παραδοθούν εντός του 2021. Όσον αφορά τη στελέχωση του Νοσοκομείου Τροόδους, έχουν πληρωθεί επιπλέον θέσεις, ενώ ο ΟΚΥΠΥ μελετά περαιτέρω το θέμα. Επιπλέον, το Κέντρο Υγείας Ευρύχου στελεχώνεται με επιπρόσθετο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό ώστε να λειτουργεί επί εικοσιτετράωρης βάσης ως Τμήμα Πρώτων Βοηθειών, ενώ παράλληλα ενισχύεται από τον νέο Σταθμό Ασθενοφόρων (Δράση 9.3.1.).

Δράση 9.3.1.: Επέκταση λειτουργίας Ασθενοφόρων: Αναφέρεται στην ενίσχυση υφιστάμενων Σταθμών Ασθενοφόρων και στη δημιουργία νέων Σταθμών.

Σε πρώτη φάση, προωθήθηκε και ολοκληρώθηκε ο νέος Σταθμός Ασθενοφόρων στην Ευρύχου, με επαρκή στελέχωση.

Δράση 9.4.4.: Πολυκέντρα κοινωνικής πρόνοιας, εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης και ενσωμάτωση των κοινοτικών ιατρείων:

Λειτουργία δομών κοινωνικής πρόνοιας και παροχής ιατρικών υπηρεσιών, διά βίου μάθησης και άσκησης για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

• 9.4.4.α.: Δημιουργία Περιφερειακού Κέντρου Υποστήριξης Ηλικιωμένων στο Φοινί:

Οι εργασίες του έργου ξεκίνησαν και αναμένεται να ολοκληρωθούν τέλος του 2020 με αρχές του 2021. Το έργο υλοποιείται από το Συμβούλιο Κοινωνικής Ευημερίας (ΣΚΕ) Φοινιού, με τη στήριξη του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Κοινοτικού Συμβουλίου Φοινιού. Η Υπουργός κα Ζέτα Αιμιλιανίδου επισκέφθηκε την περιοχή και εξήγγειλε την έναρξη των εργασιών του έργου, στις 30 Ιουλίου 2020.

9.4.4.β.: Κοινοτικό φυσιοθεραπευτήριο στον Άγιο Θεόδωρο Πιτσιλιάς:

Τον Ιούλιο 2020 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες και λειτουργήσε κοινοτικό φυσιοθεραπευτήριο, με την επωνυμία «Παναγία Κιβωτού». Τη λειτουργία του φυσιοθεραπευτηρίου ανέλαβε το «Κοινωφελές Ίδρυμα Αγίου Θεοδώρου Πιτσιλιάς» και προσφέρει υπηρεσίες σε κατοίκους του Αγίου Θεοδώρου αλλά και των γειτονικών κοινοτήτων. Επιπλέον, παρέχει τη δυνατότητα για κατ' οίκον θεραπείες σε άτομα που, λόγω κινητικών προβλημάτων, δεν μπορούν να μεταβούν σε αυτό

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 10: Υποδομές συνδεσιμότητας και προσβασιμότητας: Οδικό δίκτυο και επικοινωνίες

Δράση 10.1.1.: Έκθεση Ιεράρχησης και Προγραμματισμού Υλοποίησης των σημαντικών οδικών έργων:

Υιοθέτηση της Έκθεσης Ιεράρχησης και Προγραμματισμού υλοποίησης των σημαντικών οδικών έργων για την περιοχή Τροόδους από την Κυβέρνηση (Υπουργικό Συμβούλιο), Δίκτυο ΤΔΕ και Χωρικοί Δρόμοι κεντρικής συνδεσιμότητας, σύσταση Επιτροπής Οικονομικού Προγραμματισμού και Παρακολούθησης, σύμφωνα με την Έκθεση Ιεράρχησης.

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Εργαστήριο Οδοποιίας του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης), μαζί με την ALA PLANNING πραγματοποίησαν ανάλυση και αξιολόγηση του οδικού δικτύου, καθώς και των έργων που έχουν προγραμματιστεί.

Η Έκθεση Ιεράρχησης των οδικών έργων για την περιοχή Τροόδους, για την περίοδο 2018-2030, παρουσιάστηκε στην Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κα Βασιλική Αναστασιάδου, από τον Διευθυντή Εργαστηρίου Οδοποιίας του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας το 2019. Στην παρουσίαση ήταν, επίσης, η Τεχνική Επιτροπή του Υπουργείου, η Εξειδικευμένη Τεχνική Επιτροπή του Τμήματος Δημοσίων Έργων και το Γραφείο Επιτρόπου Ορεινών Κοινοτήτων. Η Έκθεση Ιεράρχησης παραδόθηκε στο Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (ΥΜΕΕ) για υλοποίηση.

Δράση 10.2.1.: Ορίμανση και υλοποίηση οδικών έργων:

Ορίμανση των προς υλοποίηση οδικών έργων ή/και εκπόνηση νέων μελετών και υλοποίηση έργων σύμφωνα με την Έκθεση Ιεράρχησης (Δράση 10.1.1.).

• Αυτοκινητόδρομος Λεμεσού-Σαϊττά:

Την 1η Σεπτεμβρίου 2020 άρχισαν οι εργασίες κατασκευής της πρώτης φάσης του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Σαϊττά η οποία περιλαμβάνει το τμήμα Πολεμίδα-Παλώδια. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί σε 30 μήνες.

Δράση 10.4.1.: Ανάπτυξη ευρυζωνικότητας (αξιοποίηση υφιστάμενων χρηματοδοτήσεων από Ευρωπαϊκή Ένωση):

Πρόσβαση σε ευρυζωνικά δίκτυα υψηλών ταχυτήτων.

Για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας βρίσκονται σε εξέλιξη δύο προγράμματα από: (α) το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών του ΥΜΕΕ σε συνεργασία με την Ένωση Κοινοτήτων και (β) την Ευρωπαϊκή Ένωση (WiFi4U). Στη βάση αυτών των Προγραμμάτων, το Γραφείο διερεύνησε σε ποιες κοινότητες της περιοχής μελέτης έχει γίνει εγκατάσταση. Καταγράφηκαν 66 κοινότητες εκ των οποίων ελάχιστες προχώρησαν με ιδιωτική πρωτοβουλία.

Επιπλέον, στο πλαίσιο προώθησης για εγκατάσταση περαιτέρω σημείων ασύρματης πρόσβασης για όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διαδικτυακή κάλυψη των περιοχών αυτών, για τις ανάγκες τόσο των κατοίκων όσο και των επισκεπτών τους (ανάπτυξη νέων τεχνολογιών στην προβολή μνημείων κ.λπ.), το Γραφείο επικοινωνήσε εκ νέου με τις τοπικές Αρχές της περιοχής μελέτης, κατέγραψε τα δεδομένα και τα προώθησε στο Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για τις δέουσες ενέργειες.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 11: Διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων (λυμάτων)

Δράση 11α.2.1.: Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων Σταθμών Επεξεργασίας Λυμάτων:

• 11α.2.1.α.: Κατασκευή Β' φάσης αποχετευτικού δικτύου Κυπερούντας:

Έγινε προκήρυξη διαγωνισμού για μελέτη επέκτασης του αποχετευτικού δικτύου και κατάργησης υφιστάμενου αντλιοστασίου. Η υπογραφή της Σύμβασης με τον ανάδοχο έγινε στις 16 Νοεμβρίου 2020 και έχει διάρκεια τρεις μήνες. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, τα κατασκευαστικά έργα αναμένεται να ξεκινήσουν εντός του 2021 με πλάνο ολοκλήρωσής τους εντός του 2023.

• 11α.2.1.β.: Αναβάθμιση Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στον Ασκά:

Έχει προκηρυχθεί διαγωνισμός για επέκταση του αποχετευτικού δικτύου λυμάτων (παράλληλα περιλαμβάνεται και επέκταση του δικτύου ύδρευσης). Έγινε αξιολόγηση των προσφορών και αποφασίστηκε ο Ανάδοχος. Η υπογραφή της Σύμβασης έγινε στις 10 Δεκεμβρίου 2020 και έχει διάρκεια τρεις μήνες.

• 11α.2.1.γ.: Κατασκευή Σταθμού Επεξεργασίας Λυμάτων στην κοινότητα Απλίκι:

Ολοκληρώθηκε η μελέτη σχεδίασης του Σταθμού και εγκρίθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων. Έχει εκδοθεί η Πολεοδομική Άδεια και αναμένεται και η έκδοση Άδειας Οικοδομής για να ξεκινήσουν τα έργα, τα οποία αναμένεται να τελειώσουν στο πρώτο εξάμηνο του 2021.

• 11α.2.1.δ.: Ολοκλήρωση αποχετευτικού έργου Σολέας:

- Υπογράφηκε Σύμβαση για την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου στην Τεμβριά και Κοράκου, όπου τα έργα είναι σε εξέλιξη.
- Είναι σε εξέλιξη το δίκτυο στην Ευρύχου, τη Λινού και τη Φλάσου.
- Ο Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων είναι στο στάδιο έκδοσης Άδειας Οικοδομής (Πολεοδομική Άδεια υπάρχει), η οποία αναμένεται να εκδοθεί εντός του Δεκεμβρίου 2020.

Η ολοκλήρωση του έργου αναμένεται στο πρώτο εξάμηνο του 2022.

Δράση 11α.2.2.: Έργα προτεραιότητας σε κοινότητες που αντιμετωπίζουν σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα:

Ορίμανση έργων προτεραιότητας σε κοινότητες που αντιμετωπίζουν σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα, σύμφωνα με την ιεράρχηση και τον προγραμματισμό του Σχεδίου Διαχείρισης Υγρών Αποβλήτων Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους. Αφορά δέκα ομάδες κοινοτήτων στις οποίες περιλαμβάνονται 28 κοινότητες.

• 11α.2.2.α.: Αποχετευτικό Σύστημα στον Μουτουλλά, τον Οίκο και τον Καλοπαναγιώτη:

Τα έργα θα προχωρήσουν σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει τη μελέτη σχεδιασμού αποχετευτικού δικτύου για την κοινότητα Μουτουλλά. Η Σύμβαση υπογράφηκε στις 7 Οκτωβρίου 2020 και έχει διάρκεια έξι μήνες. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, τα κατασκευαστικά έργα αναμένεται να ξεκινήσουν αμέσως μετά.

Τα έργα των κοινοτήτων Οίκου και Καλοπαναγιώτη περιλαμβάνονται στη δεύτερη φάση. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, εντός του 2021 αναμένεται ότι θα γίνει προκήρυξη διαγωνισμού για χωροθέτηση της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων και τη σχεδίαση του δικτύου.

• 11α.2.2.β.: Αποχετευτικό Σύστημα στην Αψιού:

Έγινε προκήρυξη διαγωνισμού για την παροχή υπηρεσιών ως προς την ετοιμασία μελέτης σχεδιασμού αποχετευτικού δικτύου στην Αψιού. Η υπογραφή της Σύμβασης με τον ανάδοχο έγινε στις 2 Σεπτεμβρίου 2020 και έχει διάρκεια έξι μήνες. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, τα κατασκευαστικά έργα αναμένεται να ξεκινήσουν το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και να ολοκληρωθούν εντός του 2023.

Δράση 11β.2.1.: Εφαρμογή συστήματος διαλογής στην πηγή:

Υλοποίηση ολοκληρωμένου σχεδίου το οποίο περιλαμβάνει εκστρατείες ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης και παροχή εξοπλισμού κομποστοποίησης και ανακύκλωσης σε νοικοκυριά και κοινότητες.

Είναι σε εξέλιξη το μεγαλύτερο μέρος της δράσης. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την Επέκταση της Στρατηγικής Μελέτης Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους, το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει ολοκληρώσει τα έγγραφα προκήρυξης έτσι ώστε να καλυφθούν και οι υπόλοιπες ορεινές κοινότητες της Κύπρου (ορεινή Λάρνακας, Πάφου και λοιπής Λεμεσού). Η προκήρυξη του Διαγωνισμού αναμένεται να γίνει τον Ιανουάριο 2021.

Όσον αφορά το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ευαισθητοποίησης και Ενημέρωσης για την Παραγωγή και Διαχείριση των Αστικών Στερεών Αποβλήτων, το Τμήμα Περιβάλλοντος είναι στο τελικό στάδιο ετοιμασίας εγγράφων προκήρυξης Διαγωνισμού, η οποία αναμένεται να γίνει τον Ιανουάριο 2021. Στο Πρόγραμμα θα συμμετέχει το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και το Γραφείο Επιτρόπου Περιβάλλοντος.

Δράση 11β.2.3.: Δημιουργία κοινοτικών χώρων υποστήριξης των Κινητών Πράσινων Σημείων (Μικρά Πράσινα Σημεία)**Δράση 11β.2.4.: Ανάπτυξη και λειτουργία Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ):**

Σύμφωνα με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, αρχές του 2021 θα υπογραφεί Μνημόνιο Συνεργασίας με την Αναπτυξιακή Εταιρεία Τροόδους για υλοποίηση και επίβλεψη του έργου (Δράσεις: 11β.2.3. και 11β.2.4.). Αναμένεται να ολοκληρωθεί σε τριάντα μήνες από την ημέρα υπογραφής του Μνημονίου.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 12: Ενέργεια: «Ενεργειακή Στρατηγική- Τρόδος 2030»

Δράση 12.4.2.: Βελτίωση υποδομών σε στάσεις λεωφορείων:

Ως μέτρο ενθάρρυνσης και διευκόλυνσης της χρήσης των δημόσιων συγκοινωνιών προτείνεται η βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών όπως είναι οι στάσεις λεωφορείων και η δημιουργία κατάλληλων σημάνσεων για τα δρομολόγια που εξυπηρετεί η κάθε στάση.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Επιχορήγησης στεγάστρων λεωφορείων που προτάθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων (ΥΜΕΕ), το 2020 τοποθετήθηκαν 37 στέγαστρα σε 19 από τις ορεινές κοινότητες. Παράλληλα, για την υλοποίηση της εν λόγω δράσης έχει διοριστεί ιδιώτης βιομηχανικός σχεδιαστής από το ΥΜΕΕ για τον σχεδιασμό στεγάστρων (στάσεων) τα οποία:

- θα προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον όπου θα εγκατασταθούν- χωροθετηθούν και θα προσφέρουν τις κατάλληλες συνθήκες αναμονής, δεδομένου ότι θα τοποθετηθούν σε ορεινή περιοχή με ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες,
- θα δημιουργούν σύγχρονες, «έξυπνες στάσεις»,
- θα παρέχουν δυνατότητες σύνδεσης με το διαδίκτυο,
- θα εξασφαλίζουν ενεργειακή αυτονομία.

Η κατασκευή και η τοποθέτηση των πιο πάνω στεγάστρων αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2021.

Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 14: Αστυνομία Κύπρου και Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Δράση 14.1.1.: Κατασκευή ελικοδρομίου στην περιοχή της Αστυνομικής Διεύθυνσης Μόρφου:

Θα καλύπτει τις ανάγκες της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου, του Τμήματος Δασών, της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Ασθενοφόρων για σκοπούς πυρόσβεσης, έρευνας, διάσωσης, αεροκομιδής ασθενών και ανεφοδιασμού ελικοπτέρων.

Στις 12 Ιουνίου 2020, πραγματοποιήθηκε ευρεία σύσκεψη στη Γαλάτα, με στόχο την έναρξη των διαδικασιών υλοποίησης της εν θέματι δράσης. Της σύσκεψης προήδρευσε ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και σε αυτήν εκπροσωπήθηκαν τα Υπουργεία Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας, η Πυροσβεστική Υπηρεσία, η Μονάδα Αεροπορικών Επιχειρήσεων Αστυνομίας, η Αστυνομική Διεύθυνση Μόρφου, τα Τμήματα: Αναπτύξεως Υδάτων, Δασών, Περιβάλλοντος, Δημοσίων Έργων, Γεωλογικής Επισκόπησης, Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, ο Κλάδος Κτηριακών Υποδομών Αρχηγείου Αστυνομίας, η Ασφάλεια Πτήσεων της Αστυνομίας, τα Κοινοτικά Συμβούλια Λινού, Ευρύχου, Φλάσσου και Γαλάτας και το Σύμπλεγμα Σολέας.

Οι εμπλεκόμενοι με το θέμα φορείς αποφάσισαν τον ορισμό Τεχνικής Επιτροπής για να επιληφθεί των ζητημάτων σχεδιασμού, μελέτης και προώθησης των ενεργειών που απαιτούνται για την κατασκευή του ελικοδρομίου, υπό το Υπουργείο Δικαιοσύνης Δημοσίας Τάξεως (ΥΔΤ). Η πρώτη σύσκεψη της Τεχνικής Επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2020.

Μετά από επιτόπια επίσκεψη της Τεχνικής Επιτροπής, λειτουργών του Γραφείου του Επιτρόπου και του Προέδρου του Συμπλέγματος Σολέας σε προκαθορισμένους χώρους, έγινε η προκαταρκτική επιλογή του χώρου δημιουργίας του ελικοδρομίου.

Στον προϋπολογισμό του ΥΔΤ για το έτος 2021 υπάρχει το ποσό των €300.000.

Δράση 14.3.1.: Προσθήκες/Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς:
Αστυνομικός Σταθμός Κακοπετριάς

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Κακοπετριάς έχει παραχωρήσει το ισόγειο όπου στεγαζόταν το ταχυδρομείο της κοινότητας για επέκταση του Σταθμού. Τα συνεργεία του Τμήματος Δημοσίων Έργων και του Τμήματος Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών εκτελούν εργασίες στον χώρο. Οι εργασίες αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Φεβρουάριο 2021.

Δράση 14.3.2.: Προσθήκες/Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς: Αστυνομικός Σταθμός Κάμπου
Έχουν ετοιμαστεί δύο εκτιμήσεις του Τμήματος Δημοσίων Έργων για επιδιόρθωση και περίφραξη του κτηρίου.

Δράση 14.3.3.: Προσθήκες/Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς:

• 14.3.3α.: Αστυνομικός Σταθμός Λάνειας:

Σε επιτόπια επίσκεψη με την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κα Έμιλυ Γιολίτη αποφασίστηκε η ανακαίνιση του κτηρίου ως διατηρητέου. Αρχισαν οι διαδικασίες και απεστάλη επιστολή στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως για απόψεις και κατευθυντήριες γραμμές ώστε να προχωρήσει το έργο. Αναμένεται η απάντηση από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως.

• 14.3.3β.: Αστυνομικός Σταθμός Καλού Χωριού Λεμεσού:

Ο Αστυνομικός Σταθμός Καλού Χωριού Λεμεσού στεγάζεται σε ενοικιαζόμενο κτήριο, το οποίο είχε σχεδιαστεί για να χρησιμοποιείται ως κατοικία και δεν καλύπτει τις ανάγκες της Αστυνομίας.

Απεστάλη επιστολή από την Αστυνομία προς το Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ) για παραχώρηση του κτηρίου της πρώην Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας (ΣΠΕ) Καλού Χωριού, για χρήση από την Αστυνομία. Αναμένεται η απάντηση του ΥΠΟΙΚ.

Δράση 14.3.4.: Εκτέλεση βελτιωτικών έργων στον Αστυνομικό Σταθμό Πλατρών:

Έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες συντήρησης, τοιχοποιίας και προστασίας από τις υγρασίες. Εκκρεμεί η αξιολόγηση/ενίσχυση της στατικής επάρκειας του κτηρίου. Το κόστος θα καθοριστεί από το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Δράση 14.4.2.: Ενίσχυση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας:

Συντήρηση και αναβάθμιση Πυροσβεστικού Σταθμού Υπαίθρου Πάχνας

Το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφασή του, τον Οκτώβριο 2020, ενέκρινε τη μεταβίβαση ακινήτου από το Κοινοτικό Συμβούλιο Πάχνας στο ΥΔΔΤ, για ανέγερση νέου Πυροσβεστικού Σταθμού. Η μεταβίβαση θα γίνει μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2020.

Αναμένεται η Πολεοδομική Συναίνεση από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας για εγκατάσταση προκατασκευασμένου υποστατικού σε τεμάχιο πλησίον του χώρου όπου θα ανεγερθεί ο Πυροσβεστικός Σταθμός, το οποίο θα εξυπηρετεί τις στεγαστικές ανάγκες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας μέχρι την κατασκευή του νέου Σταθμού.

Δράση 14.4.3.: Ενίσχυση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας:

Να προωθηθεί η κατασκευή Πυροσβεστικού Σταθμού Μαραθάσας, σε κομβικό σημείο, πλησίον της κοινότητας Πεδουλά, όπου θα κατασκευαστεί και Σταθμός Ασθενοφόρων. Ο σταθμός θα στελεχώνεται με έκτακτους πυροσβέστες όπως λειτουργούν και οι λοιποί σταθμοί υπαίθρου.

Σε επιτόπια επίσκεψη με την Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κα Έμιλυ Γιολίτη στον Πεδουλά, συζητήθηκε το θέμα σε ευρεία σύσκεψη. Αναμένεται, από τον κοινοτάρχη Πεδουλά, η υπόδειξη νέου χώρου για ανέγερση Πυροσβεστικού Σταθμού.

Σημείωση 1: Ο Επίτροπος Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων κ. Κώστας Χαμπιαούρης, η Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Έμιλυ Γιολίτη, ο Αρχηγός της Αστυνομίας κ. Στέλιος Παπαθεοδώρου, ο Αν. Διευθυντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας κ. Πολύβιος Χατζηβασιλείου και λοιποί αξιωματούχοι του ΥΔΔΤ πραγματοποίησαν επισκέψεις σε όλους τους Αστυνομικούς και Πυροσβεστικούς Σταθμούς στις ορεινές κοινότητες για ενημέρωση, στήριξη και δρομολόγηση ενεργειών/διαδικασιών.

Σημείωση 2: Στο πλαίσιο της αгаστής συνεργασίας του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών με την Αστυνομία και την Πυροσβεστική, προωθήθηκε η ανέγερση νέου Αστυνομικού και Πυροσβεστικού Σταθμού στο Πισσούρι (δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των ορεινών κοινοτήτων της ΕΣΑΟΚ).

ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Παράλληλα με την υλοποίηση των δράσεων της ΕΣΑΟΚ, ανέπτυξα και σειρά άλλων δράσεων:

- Συσκέψεις, συναντήσεις, επαφές με Υπουργούς, Υφυπουργούς, Επιτρόπους, αξιωματούχους, φορείς, οργανωμένα σύνολα, ομάδες πολιτών ή μεμονωμένες περιπτώσεις, με στόχο την ενημέρωση και κυρίως τον συντονισμό για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των προωθούμενων δράσεων της ΕΣΑΟΚ, καθώς και τη συμβολή μου στην επίλυση διαφόρων αιτημάτων, τα οποία εμπίπτουν στους τομείς αρμοδιότητάς μου.
- Επισκέψεις στις ορεινές κοινότητες, στο πλαίσιο στήριξης και ενημέρωσης των Αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης και του τοπικού ενδογενούς δυναμικού, καθώς και της προώθησης της ΕΣΑΟΚ.
- Επισκέψεις στις ορεινές κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς και βουλευτές.
- Περιφερειακές συσκέψεις με τους κοινοτάρχες.
- Περιφερειακές συσκέψεις με Υπουργούς, βουλευτές και άλλους φορείς.
- Εκδηλώσεις.
- Κοινωνική προσφορά.
- Προβολή της κυβερνητικής πολιτικής, των σχεδίων δράσης και των επιμέρους σχεδιασμών που προωθούνται από την Κυβέρνηση.

Συναντήσεις, συσκέψεις και επαφές με Υπουργούς, Υφυπουργούς, Επιτρόπους, αξιωματούχους και άλλους φορείς

Συσκέψεις με Υπουργούς και Υφυπουργούς

Πραγματοποίησα συσκέψεις με Υπουργούς και Υφυπουργούς, στο πλαίσιο συντονισμού των προωθούμενων δράσεων, έργων και πολιτικών για την ανάπτυξη των ορεινών κοινοτήτων της Κύπρου. Κατά τη διάρκεια των συσκέψεων, παρουσίασα τις βραχυπρόθεσμες δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, με ιδιαίτερη αναφορά στους τομείς που πρέπει να δοθεί έμφαση, στη βάση συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Συναντήσεις με πολιτικούς αρχηγούς και βουλευτές

Συναντήθηκαν με πολιτικούς αρχηγούς και βουλευτές, στους οποίους παρουσίασα τη φιλοσοφία, το πλαίσιο, τις Στρατηγικές και τις Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ). Ακολουθώντας, στο πλαίσιο της εποικοδομητικής συζήτησης για την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΑΟΚ, ανταλλάξαμε απόψεις για θέματα που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, θέματα κοινού ενδιαφέροντος ή θέματα που θέτουν οι ορεινές κοινότητες.

Συναντήσεις με αξιωματούχους και άλλους φορείς

Πραγματοποίησα σειρά συναντήσεων με αξιωματούχους και άλλους φορείς, με τους οποίους συζητήσαμε θέματα που αφορούν στην Εθνική Στρατηγική Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και θέσαμε τις βάσεις για μελλοντική συνεργασία.

Επισκέψεις σε ορεινές κοινότητες

Στο πλαίσιο στήριξης του τοπικού ενδογενούς δυναμικού και της προώθησης δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων (ΕΣΑΟΚ) πραγματοποιήσα σειρά επισκέψεων σε 75 ορεινές κοινότητες.

Συναντήθηκα με τους προέδρους και μέλη των Κοινοτικών Συμβουλίων, καθώς και με οργανωμένα σύνολα, στους οποίους παρουσίασα τις δράσεις της ΕΣΑΟΚ και ακολούθως εστιάζαμε σε θέματα που απασχολούν την κάθε κοινότητα. Κατέθετα συγκεκριμένες προτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη της κάθε κοινότητας στη βάση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, ενώ παράλληλα προωθούσα αιτήματα και ζητήματα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μου.

Επισκέψεις σε ορεινές κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς και Βουλευτές

Πραγματοποίησα σειρά επισκέψεων σε κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς και Βουλευτές, στο πλαίσιο στήριξης του τοπικού ενδογενούς δυναμικού και της προώθησης δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων.

Οι επισκέψεις είχαν στόχο την ενημέρωση των κρατικών αξιωματούχων από τις τοπικές Αρχές, τους επιχειρηματίες και τους/τις κατοίκους, για τα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ώστε να εξευρεθούν τρόποι στήριξής τους.

Παράλληλα, οι κοινοτάρχες, οι κάτοικοι και άλλοι ενδιαφερόμενοι/ες ενημερώνονταν για τα Σχέδια Στήριξης των Υπουργείων και τις δυνατότητες χρηματοδότησής τους, με απώτερο στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της υπαίθρου και την καταπολέμηση της αστυφιλίας.

Περιφερειακές συσκέψεις με κοινοτάρχες Τροόδους

Με την ανάληψη των καθηκόντων μου, από τις 9 έως τις 13 Δεκεμβρίου 2019, πραγματοποίησα περιφερειακές συσκέψεις με τους κοινοτάρχες όλων των Συμπλεγμάτων Τροόδους (Μαραθάσας, Σολέας, Κούρη-Ξυλούρικού, Ορεινών Θερέτρων, Κρασσοχωρίων, Πιτσιλιάς, Κουμανδαροχωρίων, Ορεινής Μόρφου, Ορεινής Λευκωσίας), με στόχο την παρουσίαση του γενικού πλαισίου της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων καθώς και την ανταλλαγή απόψεων.

Περιφερειακές συσκέψεις στις ορεινές κοινότητες με Υπουργούς, Υφυπουργούς, Επιτρόπους και βουλευτές

Πραγματοποιήθηκαν περιφερειακές συσκέψεις, με στόχο την παρουσίαση του γενικού πλαισίου της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και την υλοποίησή της, την ανταλλαγή απόψεων για προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ορεινές κοινότητες και τη δρομολόγηση διαδικασιών προς επίλυσή τους.

Περιφερειακή σύσκεψη με τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων στην περιοχή Σολέας

Την Παρασκευή, 24 Ιανουαρίου 2020, στη Γαλάτα, πραγματοποιήθηκε περιφερειακή σύσκεψη με τον Υπουργό Μεταφορών κ. Γιάννη Καρούσο, στην παρουσία βουλευτών και κοινοταρχών της περιοχής Σολέας, για συζήτηση θεμάτων που αφορούν στις δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, όπως το οδικό δίκτυο της περιοχής, ο σιδηρόδρομος, καθώς και άλλων ζητημάτων, αιτημάτων και προτάσεων των κοινοτήτων.

Δημόσια συζήτηση με τον Υπουργό Μεταφορών για τον δρόμο Λεμεσού-Σαϊττά, στην Άλασσα

Την Παρασκευή, 8 Φεβρουαρίου 2020, στην Άλασσα, συμμετείχα σε δημόσια συζήτηση για τον δρόμο Λεμεσού-Σαϊττά στην παρουσία του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Γιάννη Καρούσου, της βουλευτριάς του Δημοκρατικού Συναγερμού κας Ελένης Σταύρου, κρατικών αξιωματούχων, κοινοταρχών και οργανωμένων συνόλων.

Περιφερειακές συσκέψεις με τον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων στην ορεινή Λεμεσό

Την Παρασκευή, 14 Φεβρουαρίου 2020, πραγματοποιήθηκαν, στη Ζωοπηγή, τα Φύλαγρα και τον Δωρό, περιφερειακές συσκέψεις στην παρουσία του Υπουργού Μεταφορών κ. Γιάννη Καρούσου, βουλευτών και κοινοταρχών, για συζήτηση θεμάτων που αφορούν στις δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, καθώς και άλλων ζητημάτων, αιτημάτων και προτάσεων των κοινοτήτων.

Δημόσια συζήτηση για την Ίδρυση «Δικτύου οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών ορεινής περιφέρειας Τροόδους» με τον Επίτροπο Εθελοντισμού

Την Παρασκευή, 28 Φεβρουαρίου 2020, στη Γαλάτα, πραγματοποιήθηκε δημόσια συζήτηση για την ίδρυση «Δικτύου οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών ορεινής περιφέρειας Τροόδους», την οποία συγκάλεσα με τον Επίτροπο Εθελοντισμού κ. Γιαννάκη Γιαννάκη, σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Εταιρεία Τροόδους, στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων. Στη δημόσια συζήτηση συμμετείχαν μη κυβερνητικοί και εθελοντικοί οργανισμοί - κέντρα νεότητας, σύνδεσμοι αποδήμων και άλλοι κοινωνικοί, πολιτιστικοί και αθλητικοί φορείς, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στις κοινότητες του Τροόδους. Αποφασίστηκε η ίδρυση του εν θέματι Δικτύου.

Περιφερειακή σύσκεψη στην Κυπερούντα με τους Υπουργούς Εσωτερικών, Γεωργίας και Μεταφορών

Τη Δευτέρα, 5 Οκτωβρίου 2020, στην Κυπερούντα, παρευρέθηκα στην περιφερειακή σύσκεψη των Υπουργών Εσωτερικών, Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με τους κοινοτάρχες της περιφέρειας Πιτσιλιάς (Άγιος Θεόδωρος Αγρού, Άγιος Ιωάννης Αγρού, Αγρίδια, Αγρός, Αμιάντος, Δύμες, Κάτω Μύλος, Κυπερούντα, Πελένδρι, Ποταμίτισσα και Χανδριά), στην παρουσία βουλευτών, υπηρεσιακών αξιωματούχων και λειτουργών.

Εκδηλώσεις

Επίσημη επίσκεψη της Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας κας Κατερίνας Σακελλαροπούλου σε ορεινές κοινότητες

Την Τρίτη, 22 Σεπτεμβρίου 2020, στην παρουσία του Υπουργού Μεταφορών κ. Γιάννη Καρούσου, υποδέχθηκα την Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κας Κατερίνα Σακελλαροπούλου, την οποία ξενάγησα στον Άγιο Νικόλαο της Στέγης στην Κακοπετριά, στο Πολιτιστικό Κέντρο «Γιώργος Σεφέρης» στις Πλάτρες και στην Παναγία του Άρακα στα Λαγουδερά/Σαράντι.

Ευχές και δώρα στους ασθενείς και το προσωπικό του Νοσοκομείου Τροόδους

Τη Δευτέρα, 30 Δεκεμβρίου 2019, πραγματοποίησα επίσκεψη στο Νοσοκομείο Τροόδους μαζί με τον Πρόεδρο του Κινήματος Οικολόγων κ. Γιώργο Περδίκη, τον κοινοτάρχη Κυπερούντας και τη χορωδία της Χριστιανικής Κίνησης, μοιράζοντας δώρα κι ευχές στους ασθενείς και το προσωπικό, με την ευκαιρία των γιορτών των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

Μουσική εκδήλωση «1940-2020: 80 χρόνια Κανταδóri Γιωργαλλέτου»

Την Τετάρτη, 8 Ιανουαρίου 2020, παρευρέθηκα και απηύθυνα χαιρετισμό στη μουσική εκδήλωση για τα 80 χρόνια των κανταδóρων Γιωργαλλέτου, η οποία διοργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας και τον Δήμο Λεμεσού στο Θέατρο Ριάλτο. Στην εκδήλωση συμμετείχαν οι Κανταδóri Γιωργαλλέτου με όλους τους σολίστ τους και μεγάλη ορχήστρα.

Κοπή βασιλόπιτας του Συμβουλίου Κοινοτικού Εθελοντισμού Συμπλέγματος Κούρη-Ξυλούρικου

Την Κυριακή, 19 Ιανουαρίου 2020, παρευρέθηκα στην κοπή βασιλόπιτας του Συμβουλίου Κοινοτικού Εθελοντισμού (ΣΚΕ) Συμπλέγματος Κούρη-Ξυλούρικου.

Θεατρική παράσταση του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου, στον Δωρό

Την Τετάρτη, 17 Ιουνίου 2020, παρευρέθηκα και απηύθυνα χαιρετισμό στη θεατρική παράσταση «Η μικρή μας πόλη», που πραγματοποιήθηκε στο Κοινοτικό Πάρκο Δωρού, στο πλαίσιο δράσεων της ΕΣΑΟΚ και της συνεργασίας του Γραφείου του Επιτρόπου με τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (ΘΟΚ).

Εκδήλωση Δημοκρατικού Συναγερμού «44 χρόνια ΔΗΣΥ»

Την Πέμπτη, 2 Ιουλίου 2020, παρευρέθηκα στην εκδήλωση του Δημοκρατικού Συναγερμού «44 χρόνια ΔΗΣΥ», στην παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Αναστασιάδη, του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Υπουργών και αξιωματούχων του κόμματος.

Εκδήλωση παράδοσης του πάρκου ΑμεΑ στον εκδρομικό χώρο Κακομάλλη, στον Λουβαρά

Την Πέμπτη, 17 Σεπτεμβρίου 2020, παρευρέθηκα και τέλεσα τα εγκαίνια στην εκδήλωση παράδοσης του πάρκου ΑμεΑ στον εκδρομικό χώρο Κακομάλλη που διοργάνωσε το Κοινοτικό Συμβούλιο Λουβαρά σε συνεργασία με το Τμήμα Δασών και την Παγκύπρια Οργάνωση Αποκατάστασης Αναπήρων Λεμεσού.

Τιμητική εκδήλωση του Συνδέσμου Αγωνιστών Πόλης και Επαρχίας Λεμεσού

Την Παρασκευή, 6 Νοεμβρίου 2020, παρευρέθηκα σε εκδήλωση που διοργάνωσε ο Σύνδεσμος Αγωνιστών Πόλης και Επαρχίας Λεμεσού (ΣΑΠΕΛ), στην οποία έλαβα το τιμητικό παράσημο του «ΠΑΡΘΕΝΩΝΟΣ», από τον Γενικό Γραμματέα κ. Σταύρο Σταύρου, για την προσφορά μου ως πρώτος Γενικός Γραμματέας της Νεολαίας του ΣΑΠΕΛ, καθώς και για την ευρύτερη προσφορά μου στην πατρίδα.

Μνημόσυνα – Αποκαλυπτήρια

Εθνικό μνημόσυνο του ήρωα του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 Αριστείδη Χαραλάμπους

Την Κυριακή, 8 Μαρτίου 2020, εκφώνησα τον επιμνημόσυνο λόγο και κατέθεσα στεφάνι στο εθνικό μνημόσυνο του ήρωα του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 Αριστείδη Χαραλάμπους, που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Προόδου Τιμίου Σταυρού, στον Πεδουλά.

Εθνικό μνημόσυνο των ηρώων της Άλωνας Γεώργιου Α. Κυριάκου και Παναγιώτη Α. Παναγιώτου

Την Κυριακή, 19 Ιουλίου 2020, εκφώνησα τον επιμνημόσυνο λόγο και κατέθεσα στεφάνι στο εθνικό μνημόσυνο των ηρωικώς πεσόντων κατά τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 Γεώργιου Α. Κυριάκου και Παναγιώτη Α. Παναγιώτου, που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Άλωνας.

Εθνικό μνημόσυνο του ήρωα της Τριμίκλινης Δημητράκη Αρμινιώτη

Την Κυριακή, 2 Αυγούστου 2020, εκφώνησα τον επιμνημόσυνο λόγο και κατέθεσα στεφάνι στο Εθνικό Μνημόσυνο του ηρωικώς πεσόντος κατά τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 Δημητράκη Αρμινιώτη, που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Παναγίας Ελεούσας, στην Τριμίκλινη.

Αποκαλυπτήρια προτομών των ηρώων Χαράλαμπου Καμπούρη και Μάριου Γ. Ιωάννου

Την Κυριακή, 23 Αυγούστου 2020, στην Κακοπετριά, εκφώνησα ομιλία και τέλεσα τα αποκαλυπτήρια των προτομών των ηρωικώς πεσόντων κατά τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 Χαράλαμπου Καμπούρη και Μάριου Γ. Ιωάννου. Κατέθεσα στεφάνι στο μνημείο των ηρώων εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Εθνικό μνημόσυνο του ήρωα του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 Δημήτρη Χαραλάμπους

Την Κυριακή, 11 Οκτωβρίου 2020, εκφώνησα τον επιμνημόσυνο λόγο και κατέθεσα στεφάνι στο Εθνικό Μνημόσυνο του ήρωα του απελευθερωτικού αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 Δημήτρη Χαραλάμπους, που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, στον Λιμνάτη.

Συνέδρια – Ημερίδες

Εκδήλωση του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) με τίτλο: «Πρασινίζοντας την Κύπρο για ένα πιο αειφόρο μέλλον»

Την Παρασκευή, 24 Ιανουαρίου 2020, παρευρέθηκα στην εκδήλωση/ημερίδα του Κυπριακού Συνδέσμου Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) με τίτλο: «Πρασινίζοντας την Κύπρο για ένα πιο αειφόρο μέλλον», με την ευκαιρία της 13ης Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στον Αγρό και τελούσε υπό την αιγίδα του Υφυπουργού Τουρισμού κ. Σάββα Περδίου.

Τριήμερο ευρωπαϊκό συνέδριο: «Ορεινές περιοχές μεγάλων μεσογειακών νήσων: Ευρωπαϊκές προκλήσεις, εθνικές και περιφερειακές πολιτικές και τοπικοί μηχανισμοί»

Την Τρίτη, 28 Ιανουαρίου 2020, στο Προεδρικό Μέγαρο, ο Εξοχότατος Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης κήρυξε την έναρξη των εργασιών του τριήμερου ευρωπαϊκού συνεδρίου: «Ορεινές περιοχές μεγάλων μεσογειακών νήσων: Ευρωπαϊκές προκλήσεις, εθνικές και περιφερειακές πολιτικές και τοπικοί μηχανισμοί», που διοργάνωσε η Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας και το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, στις 29-31 Ιανουαρίου 2020 στις Πλάτρες και το Όμοδος.

Ημερίδα για την παρουσίαση του συστήματος THEASIS

Την Τετάρτη, 24 Ιουνίου 2020, παρευρέθηκα στο Πολιτιστικό Κέντρο Πλατρών και απηύθυνα χαιρετισμό στην ημερίδα, η οποία διοργανώθηκε από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και το Κοινοτικό Συμβούλιο Πλατρών, στο πλαίσιο του Προγράμματος «INTERREG Balkan-Mediterranean 2014-2020» και αφορούσε την παρουσίαση του συστήματος THEASIS για πρόωρη και έγκαιρη ανίχνευση δασικών πυρκαγιών.

Ημερίδα για την παρουσίαση της «Επενδυτικής Πλατφόρμας του Τρόδους»

Το Σάββατο, 27 Ιουνίου 2020, παρευρέθηκα στο Πολιτιστικό Κέντρο Πλατρών και απηύθυνα χαιρετισμό στην ημερίδα που διοργάνωσε το Δίκτυο Τρόδους, για την παρουσίαση της «Επενδυτικής Πλατφόρμας του Τρόδους» που σκοπό έχει την προώθηση όλων των επενδυτικών ευκαιριών στο Τρόδος, κάνοντας αρχή με τις κοινότητες Πλατρών, Πεδουλά, Κακοπετριάς και Κυπερούντας.

Ημερίδα «Η αξία, τα οφέλη και οι προοπτικές καλλιέργειας της χαρουπιάς. Ο αναξιοποίητος γεωργικός θησαυρός της Κύπρου»

Την Τετάρτη, 22 Ιουλίου 2020, το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων διοργάνωσε ενημερωτική ημερίδα με θέμα «Η αξία, τα οφέλη και οι προοπτικές καλλιέργειας της χαρουπιάς. Ο αναξιοποίητος γεωργικός θησαυρός της Κύπρου», η οποία πραγματοποιήθηκε στον υπαίθριο χώρο του Κοινοτικού Συμβουλίου Απεισιάς.

Κοινωνική προσφορά

Σχέδιο λειτουργίας κινητών συνεργείων στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Τη Δευτέρα, 30 Μαρτίου 2020, τέθηκε σε εφαρμογή το σχέδιο λειτουργίας κινητών συνεργείων του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΠΚΑ), στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού. Πρόκειται για μια συλλογική προσπάθεια των ΥΕΠΚΑ, Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων, Γραφείου Επιτρόπου Εθελοντισμού και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, ΜΚΟ Reaction και Τράπεζας Κύπρου.

Εκστρατεία απολύμανσης ορεινών κοινοτήτων

Το Σάββατο, 4 Απριλίου 2020, ως μέτρο πρόληψης κατά του COVID-19 και για την προφύλαξη της δημόσιας υγείας, συμπλέγματα ορεινών κοινοτήτων σε συνεργασία με το Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων ξεκίνησαν εκστρατεία απολύμανσης των δημόσιων χώρων και κτηρίων των κοινοτήτων, στάσεων λεωφορείων καθώς και κινητών κάδων απορριμμάτων δημόσιας χρήσης.

Προσφορά του κοινοτάρχη Παλαιχωρίου Μόρφου στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Στο πλαίσιο δράσεων του Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων με τοπικούς και άλλους φορείς για στήριξη των ευρύτερων προσπαθειών για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, ο Πρόεδρος του Κοινοτικού Συμβουλίου Παλαιχωρίου Μόρφου κ. Θεόφιλος Μιλτιάδης και η σύζυγός του έφτιαξαν εθελοντικά μάσκες για να τις προσφέρουν αφιλοκερδώς σε άτομα που τις έχουν ανάγκη.

Προσφορά Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Τη Δευτέρα, 13 Απριλίου 2020, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου έδειξε, για πολλοστή φορά, το κοινωνικό της πρόσωπο και προσέφερε το ποσό των €7.167 για εξυπηρέτηση άμεσων αναγκών του Νοσοκομείου Τρόδου σε ιατρικό εξοπλισμό και αναλώσιμα, στηρίζοντας με αυτό τον τρόπο τη μάχη που δίνει το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό κατά του κορωνοϊού.

Πασχαλινό γεύμα στους επαγγελματίες υγείας και σε όσους εργάζονται στην πρώτη γραμμή, στις ορεινές κοινότητες

Την Κυριακή, 19 Απριλίου 2020, με τον δημοσιογράφο κ. Σάκη Στυλιανού της εφημερίδας «Λεμεσός», τον κρεοπώλη κ. Πάμπο Κλαπή και τους ιδιοκτήτες του εστιατορίου «Στροφή στη Γεύση» προσφέραμε δωρεάν πασχαλινό γεύμα στους γιατρούς, νοσηκόμους, πυροσβέστες, αστυνομικούς, υπεύθυνους ασθενοφόρων και καθαρίστριες που εργάζονται στη Λάνεια, τον Μονιάτη, τις Πλάτρες και την Κυπερούντα.

Προσφορά του Τεκτονικού Ιδρύματος Λευκωσίας «Σόλων» στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Την Τρίτη, 28 Απριλίου 2020, το Τεκτονικό Ίδρυμα Λευκωσίας «Σόλων» προσέφερε το ποσό των €14.000 για αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού για την εξυπηρέτηση των άμεσων αναγκών των οκτώ ιατρικών κέντρων Τροόδους: Πάχνας, Ομόδους, Πλατρώων, Αγρού, Παλαιχωρίου, Ευρύχου, Πεδουλά και Κάμπου για στήριξη των ευρύτερων προσπαθειών για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού.

Προσφορά του κοινοτάρχη Άρσους στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Την Τετάρτη, 29 Απριλίου 2020, ο κοινοτάρχης του Άρσους κ. Ανδρέας Ψηλός διέθεσε τον μισθό που παίρνει ως κοινοτάρχης μέχρι τον Δεκέμβριο 2020, συμπεριλαμβανομένου και του 13ου μισθού, για αγορά ταμπλετών για όλα τα δημοτικά σχολεία (Ε' και ΣΤ' τάξη) Τροόδους, καθώς και στο Γυμνάσιο Ευρύχου. Με αυτόν τον τρόπο, κάλυψε όλες τις ανάγκες των σχολείων των ορεινών κοινοτήτων που περιλαμβάνονται στην ΕΣΑΟΚ ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Προσφορά των κοινοταρχών Κρασοχωριών-Αμπελοχωριών στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Την Πέμπτη, 30 Απριλίου 2020, οι κοινοτάρχες Κρασοχωριών-Αμπελοχωριών (Πάχνας, Αγίου Θεράποντος, Αγίου Αμβροσίου, Λόφου, Βουνίου, Κυβίδων, Ποταμιού, Βάσας Κοιλανίου, Μαλιάς, Κισσούσας, Δοράς και Άρσους) αγόρασαν και προσέφεραν κάρτες κινητής τηλεφωνίας ώστε να καλυφθούν όλες οι ανάγκες των μαθητών και μαθητριών των δημοτικών σχολείων της περιοχής Τροόδους που περιλαμβάνονται στην ΕΣΑΟΚ. Με την προσφορά αυτή, όλα τα παιδιά της Ε' και ΣΤ' τάξης δημοτικού απέκτησαν πρόσβαση στο διαδίκτυο και ήταν σε θέση να ανταποκριθούν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Προσφορά του Σωματείου «ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ» στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Την Τρίτη, 18 Μαΐου 2020, το Διοικητικό Συμβούλιο «ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΑΜΙΑΝΤΟΥ» αγόρασε και προσέφερε ταμπλέτες στα Δημοτικά Σχολεία Τριμίκλινης και Πελενδριού. Με αυτόν τον τρόπο κάλυψε τις ανάγκες των σχολείων ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Τηλεδιάσκεψη Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων με SupportCY

Την Πέμπτη, 21 Μαΐου 2020, πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη με το SupportCY, στο πλαίσιο συνεργασίας μας για τη στήριξη των ορεινών κοινοτήτων, την περίοδο της πανδημίας.

Προσφορά στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου

Την Παρασκευή, 29 Μαΐου 2020, τα Κουμανδαροχώρια παρέδωσαν χρηματικό ποσό στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο Κύπρου, στηρίζοντας εμπράκτως το αξιόπαινο έργο που επιτελεί.

Προσφορά εξοπλισμού για την πρόληψη πυρκαγιών σε δέκα μικρές κοινότητες του Τροόδου

Την Τρίτη, 2 Ιουνίου 2020, το Δίκτυο SupportCY, η Τράπεζα Κύπρου, ο ΜΚΟ Reaction και η χορηγός εταιρεία «Leroy Merlin» παρέδωσαν σε δέκα μικρές κοινότητες του Τροόδου εξοπλισμό για την πρόληψη πυρκαγιών. Τα πακέτα πρόληψης περιλάμβαναν θαμνοκοπτικά, γιλέκα ασφαλείας και γάντια.

Προσφορά κοινοταρχών Κουμανδαροχωριών στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Την Τετάρτη, 3 Ιουνίου 2020, οι κοινοτάρχες Κουμανδαροχωριών προσέφεραν βάσεις αντισηπτικών για όλα τα δωμάτια του Νοσοκομείου Τροόδου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΟΡΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Συνοπτικός Πίνακας Πορείας Υλοποίησης Δράσεων Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

Σύμφωνα με την ΕΣΑΟΚ, μέχρι το 2023, θα πρέπει να υλοποιηθούν 141 δράσεις. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2020 ξεκίνησαν 81 δράσεις.

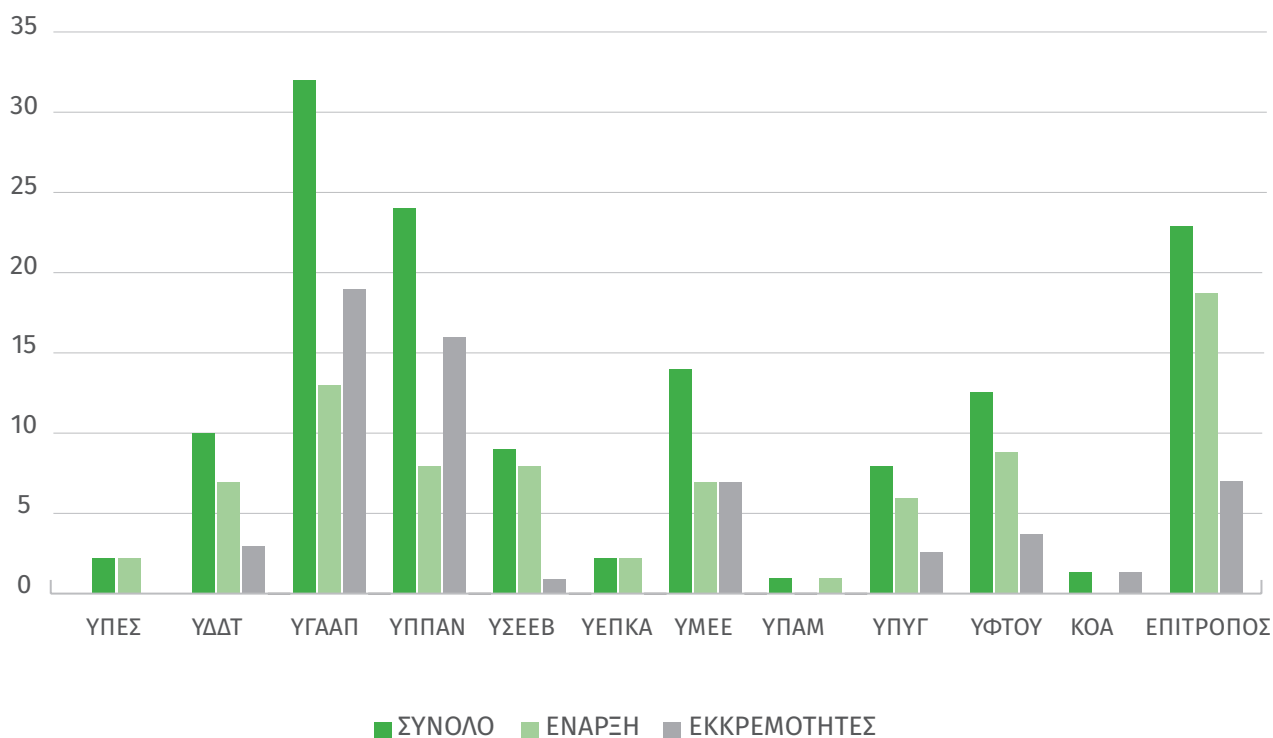
Η πορεία υλοποίησης των δράσεων ανά Υπουργείο έχει συνοπτικά ως ακολούθως:

α/α	Υπουργείο	Σύνολο	Ξεκίνησαν	Εκκρεμούν	Ποσοστό υλοποίησης
1.	Υπουργείο Εσωτερικών	2	2	0	100%
2.	Υπουργείο Δικαιοσύνης	10	7	3	70%
3.	Υπουργείο Γεωργίας	32	13	19	40.6%
4.	Υπουργείο Παιδείας	24	8	16	33.3%
5.	Υπουργείο Ενέργειας	9	8	1	88.8%
6.	Υπουργείο Εργασίας	2	2	0	100%
7.	Υπουργείο Μεταφορών	14	7	7	50%
8.	Υπουργείο Άμυνας	1	0	1	0%
9.	Υπουργείο Υγείας	8	6	2	75%
10.	Υφυπουργείο Τουρισμού	13	9	4	69.2%
11.	Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού	2	0	2	0%
12.	Γραφείο Επιτρόπου	24	19	5	79.1%
	Σύνολο	141	81	60	57.4%

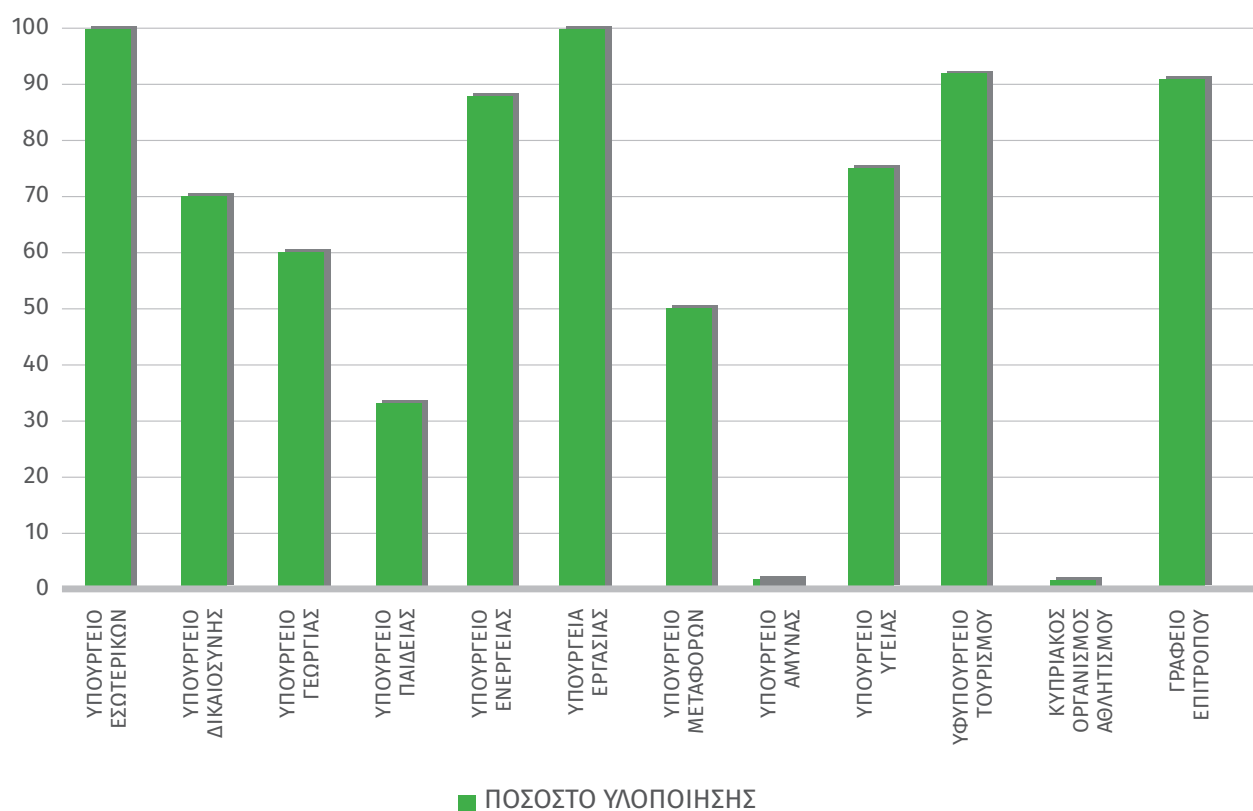

Γραφική Παράσταση Πορείας Υλοποίησης Δράσεων

ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

ΠΟΣΟΣΤΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Υπουργείο Εσωτερικών

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 2

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 2

1. ΣΠ2.1.1.	Δήλωση Πολιτικής
2. 2.3.1.	Δημιουργία Βιοτεχνικής/Βιομηχανικής περιοχής Τροόδους στην κοινότητα Λινού

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 8

Μεσοπρόθεσμες δράσεις: 2*

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 7

1.	14.1.1.	Κατασκευή ελικοδρομίου στην περιοχή Αστυνομικής Διεύθυνσης Μόρφου για να καλύψει τις ανάγκες πυρόσβεσης, έρευνας και διάσωσης
2.	14.2.1.	Διασύνδεση των Μνημείων UNESCO με το κεντρικό σύστημα ασφάλειας της Αστυνομίας
3.	14.3.1.	Προσθήκες/ Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς (Κακοπετριάς)
4.	14.3.2.	Προσθήκες/ Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς (Κάμπου)
5.*	14.3.3.α	Προσθήκες/ Μετατροπές σε Αστυνομικούς Σταθμούς (Λάνιας)
6.*	14.3.3.β	Αστυνομικός Σταθμός Καλού Χωριού Λεμεσού
7.	14.3.4.	Εκτέλεση Βελτιωτικών Έργων στον Αστυνομικό Σταθμό Πλατρών. Το κόστος θα καθοριστεί από το Τμήμα Δημοσίων Έργων
8.	14.4.2.	Ενίσχυση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Συντήρηση και αναβάθμιση Πυροσβεστικού Σταθμού Πάχνας
9.	14.4.4.	Ενίσχυση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Δημιουργία Υποσταθμού Υπαίθρου Πυροσβεστικής στις Κυβίδες
10.	14.5.1.	Ενίσχυση του θεσμού Κοινοτικής Αστυνόμευσης Στελέχωση Αστυνομικής Διεύθυνσης Μόρφου για εφαρμογή του προγράμματος Κοινοτικής Αστυνόμευσης Κοιλιάδας Μαραθάσας

Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 32 (οι 6 μεταφέρθηκαν από το Γραφείο του Επιτρόπου)

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 13 (οι 4 από τις 13 δράσεις ξεκίνησαν να υλοποιούνται από το Γραφείο του Επιτρόπου με αγορά υπηρεσιών)

1.	11.1.	Δημιουργία ταυτότητας και ανάδειξη της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων: Α. Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για εντοπισμό, τεκμηρίωση και ανάδειξη της ταυτότητας και της ποιότητας τροποδίκτων γεωργικών προϊόντων Β. Εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για εντοπισμό, αναγνώριση και ανάδειξη των γαιοτόπων (terroir)
2.	11.2.	Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης) (i) Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας παραγωγής προϊόντων ή/και εκμετάλλευσης (ii) Υιοθέτηση των προδιαγραφών των συστημάτων διαχείρισης ποιότητας
3.	11.3.	Ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης: Α. Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης της ποιότητας και της ταυτότητας των παραγόμενων προϊόντων στο εσωτερικό μιας αξιακής αλυσίδας Β. Ένταξη των γεωργών/κτηνοτρόφων σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας με τους τοπικούς μεταποιητές και τουριστικούς επιχειρηματίες (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021).

■ Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

4.	1.1.4.	Πολυλειτουργικό - επισκέψιμο αγρόκτημα: (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021). Ολοκληρώθηκε σχετική μελέτη από το Γραφείο του Επιτρόπου. Η δράση θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υφυπουργείο Τουρισμού και το Γραφείο του Επιτρόπου.
5.	1.2.1.A	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης της γεωργίας του Τροόδους: Α. Διεύρυνση των γεωργικών εφαρμογών στα νέα πεδία παρέμβασης για την ορεινή γεωργία. Εκπόνηση και εφαρμογή: - Σχεδίων ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης γεωπόνων Τμήματος Γεωργίας και γεωργών ορεινών περιοχών επί του Σχεδίου Καινοτομικής Προσέγγισης για τη Γεωργία και την Κτηνοτροφία. - Σχεδίου Δράσης ολοκληρωμένου προγράμματος υποστήριξης και εξατομικευμένης συμβουλευτικής εν δυνάμει γεωργών και νέων γεωργών.
6.	1.2.1.B	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης της γεωργίας του Τροόδους: Β. Δικτύωση εξειδικευμένων ερευνητικών φορέων για την ανάπτυξη της εφαρμοσμένης έρευνας. Αφορά την στοχευμένη διάδοση καινοτομιών και ερευνητικών αποτελεσμάτων των ερευνητικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και δράσεις μεταφορισιμότητάς τους στις περιοχές του Τροόδους. Η υλοποίηση της δράσης θα επιτευχθεί με τον καθορισμό πεδίων και θεμάτων έρευνας, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς ερευνητικά ιδρύματα για ένταξή τους στο δίκτυο για την ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας στο Τρόοδος και διοργάνωση συναντήσεων για τη σύσταση και λειτουργία του δικτύου.
7.	1.2.1.Γ1	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης της γεωργίας του Τροόδους: Γ1. Αναβάθμιση του Γεωργικού Γραφείου Πιτσιλιάς σε Γεωργικό Γραφείο Τροόδους (δαπάνες για αναβάθμιση και εξοπλισμό γραφείων Αγρού, Παραρτημάτων Ευρύχου, Πάχνας και Επαγώνιας και αγορά αυτοκινήτων)
8.	1.2.1.Γ2	Ενίσχυση και αναβάθμιση του ρόλου του κυβερνητικού μηχανισμού υποστήριξης της γεωργίας του Τροόδους: Γ2. Αναβάθμιση του Γεωργικού Γραφείου Πιτσιλιάς σε Γεωργικό Γραφείο Τροόδους (2 νέες θέσεις εργασίας X 26.695€ και μια νέα θέση Ανώτερου Λειτουργού Γεωργίας με €5000 επιπρόσθετο ετήσιο κόστος επί υφιστάμενου μισθού, αφού είναι θέση προαγωγής)
9.		Ενίσχυση με 5 νέες θέσεις Λειτουργών Γεωργίας των Κεντρικών Γραφείων του Τμήματος Γεωργίας
10.	1.2.3.	Ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποστήριξης και εξατομικευμένης συμβουλευτικής (Σε συνέχεια της Δράσης 1.2.1) (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021).
11.	1.3.1.	Επανάκτηση - διαχείριση εγκαταλελειμμένης γεωργικής γης - πιλοτική εφαρμογή: Σχέδιο καταγραφής της διαθέσιμης γης με προτεραιότητα στους γαιοτόπους που έχουν αναδειχθεί (Δράση 1.1.1.), διαμόρφωση σχεδίου διαχείρισης και επανάκτησης με τον καθορισμό κινήτρων. Πιλοτική εφαρμογή σε περιοχές Φουντουκόδασους και Κουμανδαρίας. (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021).
12.	1.3.3.	Σχέδιο διαχείρισης βόσκησης: (α) Εντοπισμός ζωνών που έχουν ανάγκη σχεδίου διαχείρισης βόσκησης (β) Ιεράρχηση των παραπάνω ζωνών με βάση τις τοπικές ανάγκες (εντοπισμός 4 πιλοτικών περιοχών) (γ) Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης βόσκησης στις πιλοτικές περιοχές (διάγνωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης, προσδιορισμός παρεμβάσεων και κοστολόγησή τους)
13.	1.4.1.	Ειδική μοριοδότηση δράσεων στήριξης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας του Τροόδους Αγορά Υπηρεσιών από το Γραφείο του Επιτρόπου. Η μελέτη θα παραδοθεί στο ΥΓΑΑΠ για τις δέουσες ενέργειες.
14.	2.1.1.	Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021). Ολοκληρώθηκε μελέτη με αγορά υπηρεσιών από το Γραφείο του Επιτρόπου. Θα παραδοθεί στο ΥΓΑΑΠ για τις δέουσες ενέργειες.
15.	2.1.2	Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης). (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ το 2021). Ολοκληρώθηκε μελέτη με αγορά υπηρεσιών από το Γραφείο του Επιτρόπου. Θα παραδοθεί στο ΥΓΑΑΠ για τις δέουσες ενέργειες.

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

16.	6.2.1.	Σχεδιασμός τοπικού αγροτοπεριβαλλοντικού προγράμματος
17.	6.3.1.A	Ολοκληρωμένα Σχέδια Πυροπροστασίας Δασικών περιοχών και κοινοτήτων Πυροπροστασίας Α – Εκπόνηση Μελέτης
18.	6.3.1.B	Β – Προκαταρκτικός προϋπολογισμός για υλοποίηση των μέτρων που θα προτείνει η μελέτη πυροπροστασίας δασικών περιοχών και κοινοτήτων
19.	7.1.1.	Σύνταξη γενικών σχεδίων ύδρευσης και άρδευσης Τροόδους, οικονομοτεχνική μελέτη και μελέτη θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία Οργανισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης Υποδομών Ύδρευσης, Άρδευσης, Στερεών και Υγρών Αποβλήτων Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους
20.	7.2.1.	Υδραυλικές Μελέτες, Εκπόνηση Υδραυλικών Μελετών για συνένωση ή/και εκσυγχρονισμό συστημάτων – ΜΕΛΕΤΕΣ
21.	7.2.5.A	Εκσυγχρονισμός των συστημάτων και υποδομών στις Ορεινές Κοινότητες Τροόδους – ΕΡΓΑ: Εκσυγχρονισμός Συστήματος Διαχείρισης υδάτων Κάμπου και Τσακίστρας
22.	7.2.5.B	Εκσυγχρονισμός των συστημάτων και υποδομών στις Ορεινές Κοινότητες Τροόδους – ΕΡΓΑ: Σε εξέλιξη η ολοκλήρωση του αρδευτικού έργου Σολέας
23.	11α.2.1.A1	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων Σταθμών Επεξεργασίας Λυμάτων (ΣΕΛ): Α) Κατασκευή Β' φάσης Αποχετευτικού Δικτύου Κυπερούντας για διασύνδεση περιοχής του Νοσοκομείου με τον ΣΕΛ
24.	11α.2.1.A2	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων ΣΕΛ: Β) Κατασκευή ΣΕΛ στην κοινότητα Απλίκι
25.	11α.2.1.A3	Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων ΣΕΛ Γ) Κατασκευή ΣΕΛ στην κοινότητα του Αγίου Ιωάννη Πιτσιλιάς
26.	11α.2.1.B	(Β) Αναβάθμιση του ΣΕΛ στον Ασκά, για εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση του κόστους λειτουργίας
27.	11α.2.1.Γ	(Γ) Κατασκευή Σταθμού Λυμάτων στις Κυβίδες προς αντικατάσταση χωμάτων δεξαμενών
28.	11α.2.2.	Ορίμανση έργων προτεραιότητας σε 10 ομάδες κοινοτήτων που αντιμετωπίζουν σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα στις οποίες συμπεριλαμβάνονται 28 κοινότητες
29.	11β.1.4.	Τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου (Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων) Εκπόνηση εμπειρογνωμοσύνης για: (α) αναπροσαρμογή κοινοτήτων εξυπηρέτησης μεταξύ ΟΕΔΑ Κόσιης και Πεντακώμου (β) ετοιμασία νέας ενιαίας τιμολογιακής πολιτικής
30.	11β.2.1.	Εφαρμογή συστήματος διαλογής στην πηγή. Ολοκληρωμένο Σχέδιο το οποίο περιλαμβάνει εκστρατείες ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης και παροχή εξοπλισμού κομποστοποίησης και ανακύκλωσης σε νοικοκυριά και κοινότητες. Δύο φάσεις: Α' φάση: ορεινή Λευκωσίας, Λεμεσού (1.500.000€, Ταμείο Συνοχής 2014-2020) Β' φάση: ορεινή Λάρνακας και Πάφου (1.025.000€, Ταμείο Συνοχής 2021-2027. Δεν έχει περιληφθεί πρόνοια στη νέα προγραμματική περίοδο.)
31.	11β.2.3.	Δημιουργία κοινοτικών χώρων υποστήριξης των Κινητών Πράσινων Σημείων (Μικρά Πράσινα Σημεία) Δημιουργία 30 Μικρών Πράσινων Σημείων για κάλυψη όλων των γεωγραφικών περιοχών
32.	11β.2.4.	Ανάπτυξη και λειτουργία ΣΜΑ Α) ΣΜΑ Λινούς 2019-2020 Β) ΣΜΑ Αγρού 2023-2026

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 24

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 8

1.	5.1.1.	Μελέτη για την οργάνωση και λειτουργία του δικτύου «Εκπαιδευτική Προτεραιότητα Ορεινών Σχολείων Ε.Π.Ο.Σ»
2.	5.1.1.α	Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία/Νηπιαγωγεία (ΠΟΣ/ΠΟΝ)
3.	5.1.2.	Προσαρμογή του υπό διαμόρφωση νομοσχεδίου για τις Σχολικές Εφορείες στις ιδιαιτερότητες των απαιτήσεων των Ορεινών Σχολείων
4.	5.1.3.Α	Ψηφιακό Σχολείο στο Τρόοδος - ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
5.	5.1.3.Β	Ψηφιακό Σχολείο στο Τρόοδος - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
6.	5.2.1.	Αναπροσαρμογή υφιστάμενων και ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για παιδιά μέχρι την ηλικία των 5 χρόνων και 8 μηνών
7.	5.2.2.	Ανάπτυξη υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης και δημιουργία Ενιαίων Μονάδων Φροντίδας και Εκπαίδευσης Παιδιών Προσχολικής Ηλικίας: I. Επαναλειτουργία Περιφερειακού Δημοτικού Μαραθάσας, μετεγκατάσταση Δημοσίου Νηπιαγωγείου και λειτουργία Ενιαίας Μονάδας II. Ανέγερση κτηρίου στο Δημοτικό Σχολείο Τριμίκλινης για μετεγκατάσταση του Δημοσίου Νηπιαγωγείου και λειτουργίας Ενιαίας Μονάδας III. Προώθηση της ανέγερσης του νέου Δημοσίου Νηπιαγωγείου Κυπερούντας με υποδομές για λειτουργία ως Ενιαία Μονάδα
8.	5.5.1.	Οικονομική - Εμπορική Σχολή Μιτσή Λεμύθου (ΟΕΣ) <i>Υλοποιήθηκε και λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο 2019.</i>
9.	5.5.2.	Αγροτική Τεχνική Σχολή Τροόδους (Γαλάτα) - Προσθήκες και μετατροπές σε υφιστάμενο κτήριο - ΥΠΟΔΟΜΕΣ
10.	5.5.5.	Τεχνική και Επαγγελματική Σχολή Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Ομόδους, με τη δημιουργία δύο νέων Κλάδων Σπουδών (Οινοποιία-Αμπελουργία, Τυροκομία-Γαλακτοκομία). <i>Υλοποιήθηκε και λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο 2019.</i>
11.	5.7.1.	Οικονομοτεχνική μελέτη λειτουργίας Διαπανεπιστημιακής Μονάδας Έρευνας, Καινοτομίας και Πειραματισμού (experimental) - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (μέσω του Ιδρύματος Πολιτισμού)
12.	8.1.1.α	Σύσταση Ιδρύματος Πολιτισμού Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους <i>Η διαδικασία ξεκίνησε από το 2019, αλλά έμεινε στάσιμη.</i>
13.	8.1.1.β	Αρχιτεκτονική μελέτη για τη στέγη της έδρας του Ιδρύματος Πολιτισμού, στην οποία θα στεγαστούν η έδρα του Ιδρύματος Πολιτισμού, η «Περί Τροόδους» Βιβλιοθήκη - Αρχείο και Κέντρο Τεκμηρίωσης, το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Εκπαίδευσης για τη Βιοποικιλότητα και το Γεωλογικό Σχολείο «GEOSCHOOL», για τη φιλοξενία των «Περί Τροόδους» σπουδαστών, ερευνητών, μαθητών και ομάδων επισκεπτών ειδικού ενδιαφέροντος.
14.	8.1.1.γ	Λειτουργικά έξοδα για τη λειτουργία του Ιδρύματος Πολιτισμού Ορεινών Κοινοτήτων
15.	8.1.2.	Σύσταση Δικτύου Συνεργαζόμενων Φορέων με το Ίδρυμα Πολιτισμού
16.	8.2.1.	Μελέτη εντοπισμού, καταγραφής και τεκμηρίωσης της υλικής και άυλης κληρονομιάς και σχέδια δράσης ανάδειξης και αξιοποίησής της
17.	8.2.3.	Σχεδιασμός δικτύου πολιτιστικών θεματικών ενότητων
18.	8.2.5.	Ίδρυση και λειτουργία «Περί Τροόδους» Βιβλιοθήκης - Αρχείου - Κέντρου Τεκμηρίωσης - Δαπάνη για αγορά περί Τροόδους εκδόσεων
19.	8.3.1.	Σχέδιο Δράσης για αξιολόγηση - κατηγοριοποίηση, επιστημονική μελέτη αξιοποίησης - δικτύωσης υφιστάμενων «μουσείων»
20.	8.3.2.	Αρχιτεκτονική μελέτη για την αποκατάσταση συγκροτήματος βιοτεχνικών κτηρίων στον Αμιάντο (Primary Mill, Fiber Mill, Χημείο και κτήριο εξακύλινδρης) και εξειδικευμένης επιστημονικής/ ιστορικής και μουσειολογικής μελέτης για την ίδρυση του Ιστορικού Μουσείου Τροόδους: «Τρόοδος: Ταξίδι στον Τόπο και στον Χρόνο» ως κεντρικό μουσείο του Τροόδους.
21.	8.3.5.	Σχέδια Δράσης για αναβάθμιση και αξιοποίηση Κέντρων Πληροφόρησης και λοιπών Πολιτιστικών Χώρων
22.	13.1.1.β.	Έγκριση και υιοθέτηση Σχεδίου ΑΤΛΑΣ. <i>Εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2019.</i>
23.	13.1.2.	Δημιουργία δικτύου έρευνας / Μεταφορά και ανταλλαγή γνώσης και εμπειρίας
24.	13.2.3.	Εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες για μαθητές όλων των βαθμίδων - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 9

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 8

1.	1.2.6.	Ανάπτυξη καλλιέργειών σε διασύνδεση με τον δευτερογενή τομέα της Κύπρου
2.	2.1.4.	Νομοσχέδιο για αναγνώριση της «Οικοτεχνίας» Έγινε αγορά υπηρεσιών για την ετοιμασία νομοσχεδίου. Θα υλοποιηθεί από το ΥΕΕΒ σε συνεργασία με το Γραφείο του Επιτρόπου, το Υφυπουργείο Τουρισμού, άλλους φορείς και τη Βουλή.
3.	2.3.1.	Δημιουργία Βιοτεχνικής/Βιομηχανικής περιοχής Τρόοδους στην Κοινότητα Λινού
4.	4.1.7.	Α) Σειρά τριών εργαστηρίων μικρής κλίμακας που απευθύνονται σε τοπικές επιχειρήσεις Β) Εξατομικευμένη καθοδήγηση (Mentoring) σε 30 μικρομεσαίες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο Τρόοδος
5.	12.1.1.	Υποστήριξη και εκπαίδευση πολιτών για θέματα ενέργειας και περιβάλλοντος
6.	12.2.2.	Στήριξη στην εγκατάσταση αυτόνομων φωτοβολταϊκών συστημάτων σε κτήρια τοπικών Αρχών, καλυμμένους χώρους στάθμευσης και δημόσιους χώρους.
7.	12.3.2.Α.	Ενεργειακή αναβάθμιση ιδιωτικών κτηρίων.
8.	12.3.2.Β.	Ενεργειακή και μορφολογική αναβάθμιση όψεων και στεγών.
9.	12.5.5.	Προτάσεις Πολιτικής. Το κάθε αρμόδιο Υπουργείο να προωθήσει κατά προτεραιότητα την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων κτηρίων που βρίσκονται στις ορεινές κοινότητες.

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 2

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 2

1.	5.2.1.	Αναπροσαρμογή υφιστάμενων και ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για παιδιά μέχρι την ηλικία των 5 χρονών και 8 μηνών - Βρεφοπαιδοκομικοί Σταθμοί: - Βρεφοπαιδοκομικός Σταθμός στον Καλοπαναγιώτη (περιοχή Μαραθάσας). Ολοκληρώθηκε και ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Νοέμβριο 2020. - Βρεφοπαιδοκομικός Σταθμός στην Πάχνα - Σε εξέλιξη Το 2021 θα δημιουργηθούν επιπλέον βρεφοπαιδοκομικοί σταθμοί.
2.	9.4.4.	Πολυκέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας, Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης και ενσωμάτωση των Κοινοτικών Ιατρείων: - Δημιουργία Περιφερειακού Κέντρου Υποστήριξης Ηλικιωμένων στο Φοινί
	5.3.2.β	Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων (Βλ. Γραφείο Επιτρόπου)

Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 14

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 7

1.	8.2.4.	Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών
2.	8.3.4.	Σχέδια Δράσης για αναβάθμιση και αξιοποίηση μνημείων
3.	10.1.1.	Έκθεση ιεράρχησης και προγραμματισμού υλοποίησης των σημαντικών οδικών έργων. Έχει υλοποιηθεί από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και παραδόθηκε στο ΥΜΕΕ.
4.	10.2.1.	Ορίμανση και υλοποίηση οδικών έργων:
4.1.		Κοκκινότριμιθιά - Αστρομερίτης - Ευρύχου Αστρομερίτης - Ευρύχου (2020-2023)
4.2.		Λακατάμια - Ανάγνα - Μαλούντα - Καλό Χωριό - Παλαιχώρι Τμήμα Β: Ανάγνα - Κόμβος Αγροκτηπιάς (2020-2024) Ετοιμάζεται αναθεωρημένη μελέτη για μείωση του κόστους - Προώθηση 2021
4.3.		Λεμεσός - Πολεμίδα - Παλώδια - Άλασσα - Σαϊττάς Φάση Α1: Πολεμίδα - Παλώδια (2019-2022) Υπό κατασκευή
4.4.		Λεμεσός - Αγρός (Ε110) Τρίτη ανηφορική λωρίδα μεταξύ Γεράσας - Καλού Χωριού (2020-2021)
4.5.		Φτερικούδι - Άλωνα - Πολύστυπος - Χανδριά Τμήμα Α: Χανδριά - Πολύστυπος (2020-2024)
4.6.		Φτερικούδι - Άλωνα - Πολύστυπος - Χανδριά Τμήμα Β: Φτερικούδι - Άλωνα - Πολύστυπος (2020-2024)
4.7.		Πελένδρι - Δύμες - Κυπερούντα Α) Κάτω Μύλος - Ποταμίτισσα - Δύμες - Κυπερούντα (2020-2024)
4.8.		Πελένδρι - Δύμες - Κυπερούντα Β) Παρακαμπτήριος Πελενδρίου (2020-2024) - Υπό εξέλιξη
5.	10.2.4.	Οριστική Μελέτη Εφαρμογής και Χάραξης Σιδηροδρομικής σύνδεσης Ευρύχου - Σκουριώτισσα και προκαταρκτική μελέτη χάραξης Ευρύχου - Γαλάτας.
6.	10.4.1.	Ανάπτυξη ευρυζωνικότητας (αξιοποίηση υφιστάμενων χρηματοδοτήσεων από ΕΕ). Έγινε η προεργασία για τους χώρους από το Γραφείο του Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων και στάλθηκε στο ΥΜΕΕ. Το ΥΜΕΕ αναμένει απάντηση από το Υπουργείο Εσωτερικών για παράταση του Σχεδίου, ώστε να προχωρήσουν.
7.	12.4.2.	Βελτίωση υποδομών σε στάσεις λεωφορείων. Ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός.

Σημείωση: Σύμφωνα με το ΥΜΕΕ, εντάχθηκε στους Προϋπολογισμούς 2021 το ποσό των €500.000 για βελτιωτικά έργα σε διάφορους ορεινούς δρόμους, χωρίς να καταγράφεται συγκεκριμένη περιοχή.

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΑΟΚ**ΤΟ 2021 ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΕΡΓΑ**

1.	Λεμεσός - Αγρός (Ε110)	Τμήμα Κάτω Μύλος - Αγρός (2021-2023)
2.	Κάτω Πλάτρες - Λεμύθου (F804)	Ολοκλήρωση τελικού τμήματος - Βόρεια Παράκαμψη Κάτω Πλατρών (2021-2023)
3.	Πάνω Πλάτρες - Πρόδρομος (Ε804)	Ολοκλήρωση τελικού τμήματος - Αναβάθμιση υφιστάμενου δρόμου εντός οικισμού (2021-2023)
4.	Σχεδιασμός νέας οδικής χάραξης σύνδεσης της Νότιας με τη βόρεια Μαραθάσα	Τμήμα Α1: Άγιος Νικόλας - Καμινάρια - Δρόμος Πεδουλά/Κύκκου (2021-2024)
5.	Σχεδιασμός νέας οδικής χάραξης σύνδεσης της Νότιας με τη βόρεια Μαραθάσα	Τμήμα Α3: Σύνδεση δρόμου Καλοπαναγιώτης - Κύκκος με δρόμο Πεδουλά - Κύκκος (παρακαμπτήριος Καλοπαναγιώτη - Μουτουλλά) (2021-2024)

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΑΟΚ**ΟΙ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΔΡΟΜΟΙ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ**

1.	Σαϊττάς - Καρβουνάς (Ε801)
2.	Ζωοπηγή - Άγιος Θεόδωρος - Δρόμος Αγρού/Λευκωσίας
3.	Πέρα Πεδί - Λόφου - Άγιος Θεράπων - Δρόμος Ερήμης/Ομόδους
4.	Ερήμη - Όμοδος (Ε601)

Υπουργείο Άμυνας

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 1

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 0

1.	13.2.4.	Ένοπλες Δυνάμεις και Σώματα Ασφαλείας - Διαμόρφωση και εφαρμογή προγραμμάτων για τις ένοπλες δυνάμεις και τα σώματα ασφαλείας
----	---------	---

Για να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη δράση, θα πρέπει να προχωρήσει η αναβάθμιση του Αθλητικού Κέντρου «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό, από τον ΚΟΑ.

Υπουργείο Υγείας

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 7

Μεσοπρόθεσμες δράσεις: 1*

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 6

1.	9.1.1.	Διαμόρφωση Περιφέρειας Υγείας Τροόδους
2.	9.2.1.A	Αναβάθμιση Νοσοκομείου Τροόδους: Έργα προώθησης παρεμβάσεων περιορισμένης κλίμακας
3.	9.2.1.B	Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός και Οικονομοτεχνική Μελέτη εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης των κτηρίων Νοσοκομείου Τροόδους και ανάπλασης των περιβαλλόντων χώρων και υλοποίηση των εργασιών
4.	9.2.2.A	Αναβάθμιση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών Νοσοκομείου Τροόδους: (Α) Εξωτερικά Ιατρεία Νοσοκομείου Τροόδους - Έχει προσληφθεί καρδιολόγος και παιδίατρος. Αναμένεται η πρόσληψη παθολόγου.
5.	9.2.2.B	(Β) Να πληρωθούν οι θέσεις για διεύρυνση της λειτουργίας των κλινικών εργαστηρίων και του ακτινολογικού τμήματος κατά τις απογευματινές και νυκτερινές ώρες του Νοσοκομείου Τροόδους - Το θέμα έχει δρομολογηθεί στον ΟΚΥΠΥ για υλοποίηση.
6.	9.2.2.Γ	(Γ) Εξασφάλιση νοσηλευτικού προσωπικού που θα επιτρέπει τον διαχωρισμό του νοσηλευτικού προσωπικού θαλάμου και Τμήμα Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών (ΤΑΕΠ). <i>Εξασφαλίστηκε νοσηλευτικό προσωπικό και διαχωρίστηκε το Τμήμα Ασθενοφόρων από το υπόλοιπο νοσηλευτικό προσωπικό.</i>
7.	9.2.2.Δ	(Δ) Λειτουργία Σταθμού Πρώτων Βοηθειών στην Ευρύχου
8.*	9.3.1.	Επέκταση λειτουργίας ασθενοφόρων

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

Υφυπουργείο Τουρισμού

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 10

Μεσοπρόθεσμες δράσεις: 3*

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 9

1.	3.1.1.	Σχεδιασμός Ιδιότυπου Ορεινού Τουριστικού Προϊόντος: - Εθνική Στρατηγική Τουρισμού - Διαμόρφωση εμπειριών εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος Τροόδους, Μεταξύ άλλων: οΚέντρο Υψηλού Αθλητισμού στον Πρόδρομο (βλ. δράση 3.6.2)
2.*	3.1.2.	Ενσωμάτωση στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν της περιοχής του «πολυλειτουργικού - επισκέψιμου αγροκτήματος» και της «Οικοτεχνίας»
3.	3.1.3.	Τουριστική δραστηριότητα σε περιοχές προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΦΤΟΥ το 2021).
4.	3.1.4.	Ένταξη επιχειρήσεων τουριστικού τομέα σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας με βάση συστήματα εγγύησης της ποιότητας και της ταυτότητας (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΦΤΟΥ το 2021).
5.	3.2.3.	Δημιουργία «Πύλης του Βουνού» (β) ετοιμασία των διαδρομών και των σταθμών, του στόλου και των απαραίτητων υποδομών της (γ) διαμόρφωση σχεδίου προβολής και δράσεις προώθησης της «Πύλης του Βουνού» Η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε από το Γραφείο του Επιτρόπου και παραδόθηκε στο Υφυπουργείο Τουρισμού.
6.	3.3.1.α	Στελέχωση Γραφείου Πληροφόρησης Πλατρών
7.	3.3.1.β	(Α) Ίδρυση και λειτουργία Γραφείου Τουρισμού Τροόδους - Αναβάθμιση Επαρχιακού Γραφείου Τουρισμού με τη λειτουργία Γραφείου Επιθεωρητών (Β) Αναβάθμιση Επαρχιακού Γραφείου Τουρισμού με τη λειτουργία Γραφείου Επιθεωρητών - Επιπρόσθετοι λειτουργοί
8.	3.3.2.	Αναβάθμιση του ρόλου και ενίσχυση της λειτουργίας της Εταιρείας Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής Τροόδους (ΕΤΑΠ Τροόδους)
9.*	3.3.3.	Δημιουργία Επιτροπής Ελέγχου και Παρακολούθησης
10.	3.5.1.	Καταγραφή και αξιολόγηση των διάφορων καταλυμάτων με βάση την υποδομή και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών τους (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΦΤΟΥ το 2021).
11.*	3.6.2. 3.1.1. 13.4.1 13.2.5	Διαμόρφωση προσέλκυσης ομάδων ειδικών μορφών τουρισμού Α. Αθλητικός και προπονητικός τουρισμός: Κέντρο Υψηλού Αθλητισμού στον Πρόδρομο Συνεργασία Υφυπουργείου Τουρισμού, ΥΠΠΑΝ, ΚΟΑ, ΚΟΕΑΣ, Γραφείο Επιτρόπου. Έχει γίνει σχετική μελέτη βιωσιμότητας από την ΚΟΕΑΣ. Το έργο δύναται να υλοποιηθεί, εάν παραχωρηθούν στον ΚΟΑ ή την ΚΟΕΑΣ το παλαιό ξενοδοχείο ΑΛΠΕΙΣ και ο χώρος των κατασκηνώσεων του Υπουργείου Παιδείας στον Πρόδρομο. Το Κοινοτικό Συμβούλιο Προδρόμου είναι πρόθυμο να παραχωρήσει δωρεάν το ξενοδοχείο. Β. Πολιτιστικός τουρισμός (σε συνδυασμό με τις δράσεις 3.1.1, 8.2.2., 8.3.3. και ΣΠ.2.2.1.)
12.	8.2.2.	Προβολή Πολιτιστικών Πόρων
13.	8.5.2.	Επιστημονική και Τεχνοοικονομική Μελέτη και μελέτη βιωσιμότητας για τη δημιουργία του Οικομουσείου «Δασόεσσα»: Φύση - Πολιτισμός - Άθληση Ολοκληρώθηκαν τα έγγραφα προκήρυξης του Διαγωνισμού από το Γραφείο του Επιτρόπου. Στάλθηκαν για απόψεις σε όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και προωθήθηκαν στο Υφυπουργείο Τουρισμού για υλοποίηση. (Η δράση ανήκε στο Γραφείο του Επιτρόπου μέχρι το 2020 και μεταφέρθηκε στο ΥΦΤΟΥ το 2021).

Κυπριακό Οργανισμός Αθλητισμού

Σύνολο βραχυπρόθεσμων δράσεων: 2

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 0

1.	13.1.3.Α	Αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου υψηλού αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» και μετατροπή του σε Κέντρο Ευρωστίας, Έρευνας και Αποκατάστασης Α' Φάση: Επιδιορθώσεις σε υφιστάμενους αθλητικούς χώρους
2.	13.1.3.Β	Αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου υψηλού αθλητισμού «Γλαύκος Κληρίδης» και μετατροπή του σε Κέντρο Ευρωστίας, Έρευνας και Αποκατάστασης Β' Φάση: (1) μετατροπές σε υφιστάμενους αθλητικούς χώρους (κλειστό γήπεδο μπάσκετ και κολυμβητήριο) για δημιουργία εξειδικευμένων υποδομών για άτομα με αναπηρίες (ΑμεΑ) (2) Δημιουργία εργομετρικού κέντρου (3) Τμήμα αποκατάστασης (4) Επίλυση υφιστάμενων οικοδομικών προβλημάτων, ενεργειακή αναβάθμιση και εξασφάλιση της τελικής έγκρισης (5) Εκπαιδευτικό και Διοικητικό κέντρο

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

Σύμφωνα με τον ΚΟΑ:

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού, αν και ζήτησε να συμπεριληφθεί το κονδύλι για την αναβάθμιση του Αθλητικού Κέντρου «Γλαύκος Κληρίδης» στον Αγρό στον τακτικό προϋπολογισμό του 2021, αυτό δεν κατέστη δυνατό αφού δεν έχει επιτραπεί η υπέρβαση της προκαθορισμένης «οροφής» του προϋπολογισμού. Ωστόσο, πρόθεση του ΚΟΑ αλλά και του Υπουργείου Παιδείας είναι όπως το κονδύλι για το συγκεκριμένο έργο εξασφαλισθεί μέσω συμπληρωματικού προϋπολογισμού, αφού το έργο αποτελεί προτεραιότητα για την Πολιτεία και τον ΚΟΑ.

Με βάση τα πιο πάνω, ο ΚΟΑ έχει ήδη προχωρήσει με την ετοιμασία νέων εγγράφων διαγωνισμού για τη μίσθωση υπηρεσιών Συμβούλων Μελετητών, με σχετικό προϋπολογισμό της σύμβασης της τάξεως των 115.000 ευρώ. Τα έγγραφα έχουν παρουσιαστεί στο Δ.Σ. του ΚΟΑ και με την έγκρισή τους, ο διαγωνισμός θα προκηρυχθεί άμεσα. Η προκήρυξη του διαγωνισμού θα αφορά σε ανοιχτή διαδικασία και ο χρόνος εκπόνησης των μελετών εκτιμάται στις 16 εβδομάδες.

Ο ΚΟΑ προχώρησε με την πιο πάνω διαδικασία έτσι ώστε, αμέσως μετά την έγκριση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού του 2021, να μπορέσει να προκηρύξει τον διαγωνισμό υλοποίησης του έργου.

Γραφείο Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων

Σύνολο δράσεων Γραφείο Επιτρόπου: 19

Σύνολο δράσεων άλλων Υπουργείων που υλοποιούνται από το Γραφείο του Επιτρόπου: 5

Σύνολο δράσεων που ξεκίνησαν: 19

		Δράση	Σχόλια
1.	ΣΠ11.1	Περί Θεσπίσεως της Αρχής της Ορεινότητας και της πολιτικής ορεινών περιοχών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ετοιμασία και υποβολή προς ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου.	Σε εξέλιξη. Σε συνεργασία με την Επίτροπο Νομοθεσίας και τα Υπουργεία Εσωτερικών και Γεωργίας και το Υφυπουργείο Τουρισμού.
2.	ΣΠ11.3.	Επέκταση της Εθνικής Στρατηγικής Ανάπτυξης των Ορεινών Κοινοτήτων για να περιληφθούν και οι ορεινές κοινότητες των επαρχιών Πάφου, Λάρνακας και των λοιπών της επαρχίας Λεμεσού, στα όρια της Εθνικής Ορεινής Περιοχής.	Έχει περιληφθεί στους Προϋπολογισμούς του 2021.
3.		Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ΕΣΑΟΚ Αγορά Υπηρεσιών	Σε εξέλιξη. Αναμένεται να ολοκληρωθεί τέλος του 2021.
4.	ΣΠ2.21.	Εκπόνηση μελέτης καταγραφής κενών οικοδομών και χρήσης τους στους οικισμούς του Τροόδους (ταυτότητα κτηρίων)	Έγινε καταγραφή από λειτουργούς του Γραφείου του Επιτρόπου σε συνεργασία με τις τοπικές Αρχές.
5.	ΣΠ3.1.2.	Σύσταση Κέντρου Υποδοχής Πληθυσμού για τη λειτουργία της δομής υποδοχής και εγκατάστασης νέου πληθυσμού στο Τρόδος - Εξυπηρέτηση κοινού	Στην παρούσα φάση υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου.
6.	ΣΠ6.21.	Λειτουργία Γραφείου Επιτρόπου Ανάπτυξης Ορεινών Κοινοτήτων στην Τριμίκλινη και στο κτήριο του ΤΑΥ - Γραφείο στην ορεινή Κύπρο - Ιστοσελίδα Γραφείου Επιτρόπου - Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης	Υλοποιήθηκε. Υλοποιούνται από το Γραφείο του Επιτρόπου.
7.	ΣΠ6.4.1.	Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την ενίσχυση του ρόλου των Αναπτυξιακών Εταιρειών ως τοπικών αναπτυξιακών μηχανισμών	Έχει περιληφθεί στους Προϋπολογισμούς του 2021. Έναρξη 2021.
8.	1.1.4.	Πολυλειτουργικό - επισκέψιμο αγρόκτημα Αγορά Υπηρεσιών: Ολοκληρώθηκε η μελέτη διαμόρφωσης προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας.	Έναρξη διαβούλευσης με εμπλεκόμενους φορείς. Η μελέτη θα παραδοθεί στο ΥΓΑΑΠ, στο ΥΠΕΣ και στο ΥφΤΟΥ.
9.	1.2.2	Υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών Τροόδους - Περιφερειακή Λαϊκή Αγορά Καρβουνά	Σε εξέλιξη. Μεσοπρόθεσμη δράση, μέρος της οποίας υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου.
10.	2.1.1.	Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων Ολοκληρώθηκε η μελέτη με αγορά υπηρεσιών.	Η δράση μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ (2021) για να προχωρήσει στις δέουσες ενέργειες.
11.	2.1.2.	Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης) Ολοκληρώθηκε η μελέτη με αγορά υπηρεσιών.	Η δράση μεταφέρθηκε στο ΥΓΑΑΠ (2021) για να προχωρήσει στις δέουσες ενέργειες.
12.	2.1.4.	Νομοσχέδιο για αναγνώριση της «Οικοτεχνίας» Αγορά Υπηρεσιών από το ΥΕΕΒ για την ετοιμασία νομοσχεδίου.	Σε εξέλιξη. Θα την υλοποιήσει το ΥΕΕΒ σε συνεργασία με το Γραφείο του Επιτρόπου, το Υφυπουργείο Τουρισμού, άλλους φορείς και τη Βουλή.

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

13.	2.1.5.	Διαμόρφωση προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας οικοτεχνιών / βιοτεχνιών. Διαμόρφωση ειδικών όρων και προδιαγραφών χωροθέτησης και ανάπτυξης οικοτεχνιών / βιοτεχνιών	Θα πρέπει να υλοποιηθεί η 2.1.4. και ακολούθως θα υπάρξει συνεργασία με τα εμπλεκόμενα Υπουργεία (τεχνοκρατικές επιτροπές) για υλοποίησή της.
14.	3.2.3.	Δημιουργία «Πύλης του Βουνού» - (Α' φάση): (α) ετοιμασία των όρων και προδιαγραφών της ανάπτυξης και λειτουργίας της «Πύλης του Βουνού» <i>Αγορά Υπηρεσιών: Ολοκληρώθηκε η Α' φάση.</i>	Η δράση μεταφέρθηκε στο Υφυπουργείο Τουρισμού (2021) για υλοποίηση της Β' και Γ' φάσης.
15.	5.3.2.β	Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων (ΥΕΚΠΑ) <i>Έχουν εντοπισθεί και καθορισθεί οι χώροι στις ορεινές κοινότητες, σε συνεργασία με τις κοινοτικές Αρχές.</i>	Σε εξέλιξη. Σε συνεργασία με το ΥΕΠΚΑ.
16.	5.4.2	Ίδρυση, κατασκευή και λειτουργία Κέντρων Πολιτιστικής Εκπαίδευσης Ορεινών Κοινοτήτων (ΚεΠΕΟΚ). Επιστημονική μελέτη για την ανάπτυξη του δικτύου και εκπαιδευτικά προγράμματα.	Η δράση έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2022.
17.	5.4.4.	Ίδρυση και λειτουργία δύο Εκπαιδευτικών Πολυκέντρων Νεολαίας Ορεινών Κοινοτήτων Τροόδους: - Ευρύχου: Ίδρυση Εκπαιδευτικού Κέντρου για τα Ραδιοτηλεοπτικά Μέσα	Μεσοπρόθεσμη δράση του ΥΠΠΑΝ. Μέρος της δράσης υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου σε συνεργασία με την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου και το Κοινοτικό Συμβούλιο Ευρύχου.
18.	5.7.1.	Οικονομοτεχνική Μελέτη λειτουργίας Διαπανεπιστημιακής Μονάδας Έρευνας, Καινοτομίας και Πειραματισμού (experimental) - ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	Η δράση έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2022.
19.	5.7.2.	Διαμόρφωση σχεδίου κινήτρων προέλκυσης ντόπιων και ξένων Πανεπιστημίων για την ίδρυση και λειτουργία τμημάτων ή/και σχολών στο Τρόδος και προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος: 1. Πανεπιστημιακό Αγρόκτημα στη Λόφου 2. Σχολή Καλών Τεχνών του ΤΕΠΑΚ στον Άγιο Ιωάννη Πιτσιλιάς 3. Διαπραγματεύσεις με άλλα Ιδρύματα	Σε εξέλιξη. Υλοποιήθηκε. Σε εξέλιξη. Σε εξέλιξη
20.	8.2.3.	Σχεδιασμός δικτύου πολιτιστικών θεματικών ενότητων: Δίκτυο τουριστικών πολιτιστικών διαδρομών Κουμανδαροχωρίων	Σε εξέλιξη. Δράση του ΥΠΠΑΝ (μέσω του Ιδρύματος Πολιτισμού). Μέρος της δράσης υλοποιείται σε συνεργασία με το ΥΦΤΟΥ, την ΕΤΑΠ Λεμεσού και τα Κουμανδαροχώρια.
21.	8.3.3.	Ανάπτυξη Περιφερειακών Θεματικών Μουσείων I. Μουσείο Παραμυθιού II. Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου και Έκθεσης Τρισδιάστατης Φωτογραφίας Μνήμης III. Δημιουργία Αθλητικού Μουσείου στα ορεινά	Μεσοπρόθεσμη δράση του ΥΠΠΑΝ (μέσω του Ιδρύματος Πολιτισμού). Μέρος της δράσης υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου σε συνεργασία με φορείς.
22.	8.4.3.	Πρωώθηση και ανάπτυξη της πολιτιστικής παιδείας: Θεατρικές Παραστάσεις στα ορεινά σε συνεργασία με τον ΘΟΚ και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ	Μεσοπρόθεσμη δράση του ΥΠΠΑΝ (μέσω του Ιδρύματος Πολιτισμού). Μέρος της δράσης υλοποιείται από το Γραφείο του Επιτρόπου σε συνεργασία με φορείς.
23.	8.5.2.	Επιστημονική και Τεχνοοικονομική Μελέτη και μελέτη βιωσιμότητας για τη δημιουργία - Οικομυσείο «Δασόεσσα» - Φύση Πολιτισμός - Άθληση: θεματικό πάρκο δραστηριοτήτων και αναψυχής (υλοποίηση στο πλαίσιο της ΣΠ2.5) <i>Ολοκληρώθηκαν τα έγγραφα προκήρυξης του Διαγωνισμού από το Γραφείο του Επιτρόπου. Στάλθηκαν για απόψεις σε όλα τα εμπλεκόμενα Τμήματα και προωθήθηκε στο Υφυπουργείο Τουρισμού για υλοποίηση.</i>	Μεταφέρθηκε στο Υφυπουργείο Τουρισμού για υλοποίηση (2021).
24.	9.4.4.	Πολυκέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας, Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης και ενσωμάτωση των Κοινοτικών Ιατρείων: Κοινοτικό φυσιοθεραπευτήριο στον Άγιο Θεόδωρο Πιτσιλιάς <i>Ολοκληρώθηκε.</i>	Μεσοπρόθεσμη δράση του ΥΠΥΓ. Μέρος της δράσης υλοποιήθηκε από το Γραφείο του Επιτρόπου.

Με πράσινο χρώμα οι δράσεις που δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη.

